Saulėta, karšta.
Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:21.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VOL. LVIII — Chicago, Ill. — Šeštadienis, Birželio-June 5 d. 1971 m. — Kaina 15c — 132

DIDELĖ CHOLEROS EPIDEMIJA INDIJOJE

SUGRĮŽO LAIVAS SU BELAISVIAIS

Mažiau vilčių, kad komunistai paleis amerikiečius

SAIGONAS. — P. Vietnamo paleisti 13 belaisvių sugrįžo atgal į Da Nangą, po to, kai komunistai Hanojuje atsisakė juos priimti. Hanojus buvo sutikęs priimti paleidžiamus belaisvius kurių Saigono vyriausybė turėjo 660. Tačiau, kai buvo paskelbta, kad tik 13 sutiko grįžti, o kiti griežtai atsisakė Hanojus susitarimą sulaužė ir nepasiėmė 13 belaisvieų iš laivo jūroje, kaip buvo sutarta. Iš Pietų Vietnamo laivas "Upshur" su 200 jūreivių, 13 belaisvių ir 70 žurnalistų plaukė į susitikimo su komunistais vietą. Paaiškėjus, kad Hanojus pakeitė savo nuomonę, laivas sugrįžo atgal.

Amerikos ambasados Saigone pareigūnas pareiškė, kad Saigonas ir Amerika pasielgė pagal Ženevos konvencijos ir susitarimo su Hanojumi reikalavimus. Amerika giliai apgailestaujanti, kad kita pusė nepriėmė šio humaniško pasiūlymo.

Kyla klausimas, kodėl belaisviai atsisakė sugrįžti į Šiaurės Vietnamą. Viena prielaida, sako, kad Hanojus atsiuntė belaisviams slaptą įsakymą atsisakyti grįžti. Kaip žinoma, Hanojus niekada neprisipažino turįs savo kareivių Pietų Vietname. Derybose dėl šio grąžinimo Hanojus belaisvius vadino tik "Vietnamo patriotais".

Raudonojo Kryžiaus delegacija pati Saigone apklausinėjo visus belaisvius. Ji irgi laikėsi Hanojaus sąlygų ir nevadino belaisvių Šiaurės Vietnamo kareiviais. Prancūzų kalba, kuri čia pat buvo verčiama į vietnamiečių kalbą, belaisviai buvo paklausti "Ar sutinki, kad mes tave paleistumėm šiaurėj?" Vengta naudoti žodį "Šiaurės Vietnamas" ar "repatriacija", laikytasi skrupulingo bešališkumo. Belaisviai turėjo atsakyti tik "taip" ar "ne". Niekas jų neklausinėjo, kodėl nori ar nenori grįžti.

Spėjama, kad belaisviai atsisakė bijodami bausmių Šiaurės Vietname už patekimą į nelaisvę. Tokių atsisakymų sugrįžti praeityje buvo ir daugiau. Sausio mėn. du iš paleidžiamų 34 belaisvių nutarė pasilikti Pietų Vietname. Anksčiau, 1968 m. iš 40 paleidžiamų net 14 atsisakė sugrįžti ir liko Pietų Vietname.

Amerika spaudė Saigono valdžią paleisti belaisvius, galvodama, kad už tai dėkingi komunistai paleis nors dalį amerikiečių belaisvių. Dabar tos viltys sumažėjo.

Gerai dresiruotas Maskvos patriarchas

MASKVA. — Naujas Maskvos ir visos Rusijos ortodoksų patriarchas Pimen, po visų ceremonijų pasakė kalbą, kurioje kvietė visus krikščionis jungtis į kovą prieš naujo pasaulinio karo grėsmę, jungtis į kovą prieš Amerikos "agresiją" Pietryčių Azijoje. Pimenas ragino visus spausti Izraelį, kad jis nutrauktų savo ekspansijos politiką Viduriniuose Rytuose ir stengtis, kad būtų sušaukta Europos valstybių saugumo konferencija.

Po patriarcho įšventinimo Maskvos viešbutyje buvo balius, kuriame dalyvavo užsienio svečiai, jų tarpe Vatikano atstovas kardinolas Jan Willebrands ir Pasaulio bažnyčių tarybos sekretorius Eugene Blake. Čia naujas patriarchas vėl pasmerkė Amerikos "agresiją" Vietname.

IŠ VISO PASAULIO

KAIRAS. — Egipto finansų ministeris paskelbė naują biudžetą, kuriame kariniams reikalams skiriama 24% visų išlaidų, 175 milijonai dolerių daugiau už pernai metų biudžetų išlaidas.

WASHINGTONAS. — Nauju tymsterių unijos prezidentu išrinktas Frank Fitzsimmons, ilgametis Hoffos pavaduotojas. Nors unijos konvencija prasidės liepos 5 d., neabejojama, kad Fitsimmons bus patvirtintas, o Hoffa, kuris sėdi kalėjime, greičiausiai — bus išrinktas garbės prezidentu.

YUBA CITY. — Kalifornijoje jau buvo iškastas ir 24-tas lavonas. Iš vietinio ūkininko Jack Sullivan buvo paimtas revolveris ir 20 šovinių, kuriuos tiria kriminalistikos laboratorija. Sakoma, kad viename kūne buvo rasta kulka, nors dauguma nužudytų buvo subadyti peiliais ir sukapoti mačetėmis.

DENVERIS. — Penkiems jaunuoliams Denveryje teko nupiauti rankų pirštus, nes jie leisdami narkotikus į venas, pataikė į arterijas, kurios užsikimšo ir prasidėjo gangrena. Vienas narkotikų vartotojas nebegali pajudinti rankos.

KAIRAS. — Egipto laikraštis "Al Ahram" rašo, kad išmestas karo ministeris gen. Fawzi, kuris dabar laikomas kalėjime, mėgdavo dvasių iššaukimo seansus, kuriuose jis klausinėdavo seniai mirusių arabų didvyrių dvasias, kada geriausias laikas pradėti karą prieš Izraelį.

WASHINGTONAS. — Armijos vadovybė dar turi 55 kaltinimus kariams už žiaurų elgesį su civiliais Vietname.

◆ **Amerikoje gegužės mėn. bedarbių buvo 6.2%.**

◆ **Los Angeles skyrybų teisme nuspręsta, kad vyras, uždirbąs per mėnesį 1,157 dol. gaus iš buvusios žmonos, garsios dainininkės, uždirbančios 7,000 dol. per mėnesį, alimentus, po 1,602 dol. per mėnesį.**

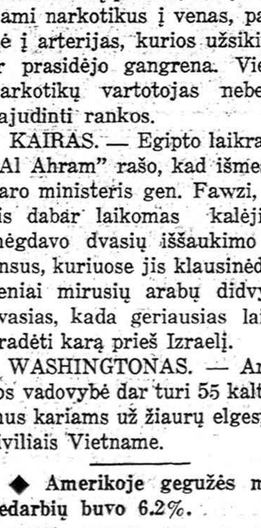

Dar viena moteris, gavusi generolo laipsnį, Lillian Dunlap, 49 m. paskirta vadovauti Armijos gailestingųjų seserų korpusui.

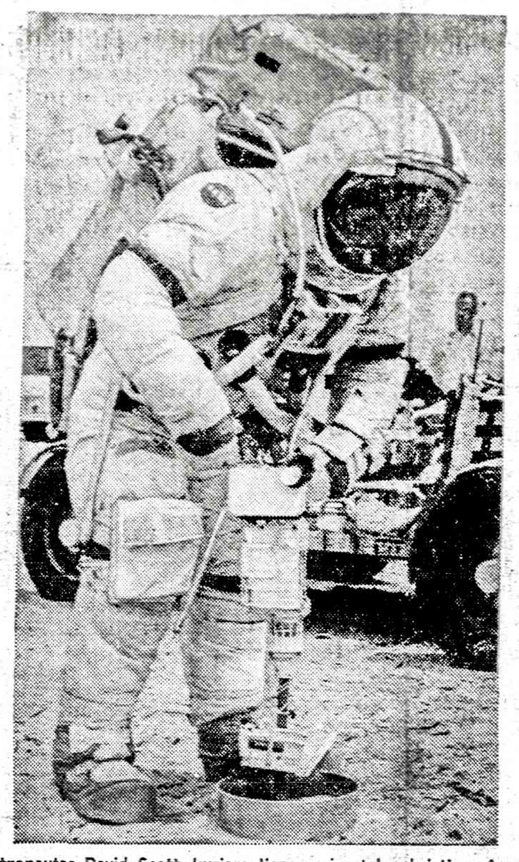

Astronautas David Scott, kuriam liepos mėn. teks skristi su Apollo 15 į mėnulį, išbando grąžtą, kuriuo bus gręžiamos mėnulio uolos.

SIŪLO UŽDRAUSTI PIGIUS GINKLUS

WASHINGTONAS. — Ketvirtadienį Baltuose Rūmuose įvyko konferencija, kurioje dalyvavo 23 policijos viršininkai iš įvairių miestų, valstybės prokuroras Mitchell, FBI direktorius Hoover, keli senatoriai ir Atstovų Rūmų nariai. Konferencijoje nebuvo pakviesti dalyvauti New Yorko policijos vadas Murphy ir Policijos Viršininkų sąjungos direktorius Quinn Tamm. Jie abu yra kritikavę vyriausybės kai kuriuos politikos aspektus. Abu reikalauja sugriežtinti ginklų kontrolės įstatymus, ko nenori daryti respublikonų vyriausybė.

Prokuroras Mitchell paskelbė, kad kongresui siūlomas naujas įstatymas, kuris tarnybos metu nušauto policininko giminėms išmokės vienkartinę pašalpą — 50,000 dol. Nuo 1968 m. yra pasiūlytas įstatymas, kuris policininkui žuvus leidžia jo šeimai mokėti iki 75% jo gautos algos. Policininko našlė gauna 40% jo algos ir kiekvienas vaikas po 15%. Pašalpos žuvusių policininkų šeimoms iki šiol Amerikoje būdavo nevienodos — vienoje valstijoje būdavo mokama daugiau, kitur — mažiau.

Šiais metais vien New Yorke žuvo 7 policininkai. Per 1969 metus Amerikoje žuvo 86 policininkai, iš jų 67 buvo nušauti revolveriais. Kai kurie kongreso nariai, negalėdami laimėti griežtesnių įstatymų prieš ginklus, siūlo įvairius įstatymų papildymus. New Yorko atstovas kongrese John Murphy siūlo suvaržyti pigiųjų revolverių gamybą Amerikoje. Per metus Amerikos biznieriai pagamina pustrečio milijono revolverių, kurie parduodami labai pigiai — tarp 15 ir 20 dol. Tie ginklai netinka šaudyti į taikinį, netinka sportui ar medžioklei. Jie tinka tik šaudyti žmones.

Ginklų kontrolės įstatymas, priimtas 1968 m. nedavė daug naudos. Daug kongreso narių siūlo jį sustiprinti. Kiti siūlo jį visai panaikinti. Vyriausybė sako, kad reikia duoti daugiau laiko įstatymo veksmingumui patikrinti. Nuo įstatymo priėmimo 400 nuošimčiais padidėję suėmimai dėl nelegalaus ginklų naudojimo. Bylos dėl ginklų padidėjusios per 27 mėn. net 234 nuošimčiais.

Kongresmanas Murphy siekia pakeisti įstatymą taip, kad būtų reikalaujama geresnės kokybės ir tuo pačiu — brangesnių ginklų, kad kiekvienas vaikas negalėtų jo nusipirkti už 15 dol. Apie 3.5 mil. pigių revolverių dalių buvo importuota iš užsienio. Tie pigūs ginklai ir atlieka daugiausia žmogžudyščių.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ **Vakar senatas atmetė kelis pasiūlymus, kurie būtų sutrumpinę karinės prievolės galiojimo laiką iki metų ar net būtų panaikinę tarnybą jau šiais metais. Vyriausybė prašo prievolę palikti dar dviems metams.**

◆ **Prezidentas Nixonas prašo kongreso 100 mil. dol. kurie būtų skirti ieškoti naujų energijos šaltinių, kurie neteršty aplinkos.**

◆ **Olandijos užsienio reikalų min. Joseph Luns buvo išrinktas Nato valstybių gen. sekretoriumi.**

◆ **Amerika vakar nuleido į vandenį jau 100-jį povandeninį laivą, kuris yra 300 pėdų ilgumo.**

◆ **Šeši JAV kareiviai buvo suimti Pietų Korėjoje už granatų metymą į savus.**

◆ **Vyriausybė patvirtino leidimus eksportuoti į Sovietų Sąjungą automobiliams ir sunkvežimiams gaminti mašinas, vertas 85 mil. dol. Ši suma yra du trečdaliai visos pernai metų prekybos su sovietais.**

◆ **Karinė vadovybė atmetė kaltinimus aštuoniems helikopterio įgulos nariams, kurie buvo kaltinami šaudę iš helikopterio į civilius.**

Slapti Sovietų Sąjungos miestai

MASKVA. — Sovietai labai slepia savo kai kurias vietoves Azijoje. Neskelbiami net miestų pavadinimai, jei tie miestai surišti su branduolinių ginklų gamyba ar su erdvės tirimo programomis. Kartais tačiau užuominos apie tuos slaptus miestus pasirodo atskirų respublikų spaudoje.

Besirengdama birželio 13 d. rinkimams Tadžikistano respublika paskelbė 315 rinkiminių rajonų. Nurodomos rajonų ribos, duoti pavadinimai ir atstovų — deputatų pavardės. Sąraše išleisti tik keturi rajonai. Jie laikraštyje pažymėti tik numeriais: 256-tas, 257-tas, 258-tas ir 259-tas. Deputatų sąraše nurodoma, kad 256-tą rajoną atstovaus Chadim Nadyrov, kuris esąs "miesto" komiteto pirmasis sekretorius, tačiau nesakoma, kurio, būtent, miesto. Kitas rajonas išrinkęs Vladimirą Oplanchuką, kuris esąs "įmones" direktorius. Nenurodomas nei miesto nei įmonės pavadinimas. Žinoma tik, kad tie miestai ir įmonės turi būti gan svarbūs, nes abu minėti kandidatai išrinkti į Tadžikų respublikos komunistų partijos centrinį komitetą.

Korespondentai spėlioja, kad vienas tų slaptų miestų, be pavadinimo, yra Tabošaras, 22 mylios į šiaurę nuo Leninabado. Žinoma, kad jame yra urano ir kitų metalų apdirbimo įmonės, gyventojų skaičius esąs 24,000. Tadžikų respublika turi tik 7 miestus su 20,000—50,000 gyventojų.

Amerika šelpia pabėgėlius Indijoj

WASHINGTONAS. — Amerika planuoja duoti Pakistano pabėgėliams, bėgantiems iš R. Pakistano į Indiją tarp 10 ir 15 milijonų dol. pašalpos. Keturi dideli lėktuvai laukia Šiaurinės Karolinos Pope aviacijos bazėje, pasirengę skristi į Indiją, kur jie gabens pabėgėlius iš Pakistano pasienio į kitas Indijos provincijas, nes susigrūdimas Tripura provincijoje Indijoje jau sukėlė epidemijas ir badą.

Amerikos šalpos organizacijos jau naudoja tris milijonus Amerikos pabėgėliams skirtų lėšų. Indija skelbia, kad jau apie 3 milijonai Rytų Pakistano gyventojų atbėgo į Indiją. Juos išmaitinti tris mėnesius kainuos tarptautinėms šalpos organizacijoms mažiausiai 30 mil. dol.

Pakistano prezidentas apeliuoja į pabėgėlius sugrįžti, jei jie nėra nusikaltėliai, nes Rytų Pakistane gyvenimas esąs normalus.

Amerika teiraujasi Pakistano vyriausybės, kas atsitiko su 50 karo laivų, kuriuos Amerika Pakistanui paskolino po didžiosios audros praėjusią žiemą. Turima žinių, kad tie laivai nėra naudojami pabėgėliams maistą išvežioti, bet yra atiduoti Pakistano kariuomenei ir naudojami prieš sukilėlius Rytų Pakistano upėse.

BEIRUTAS. — Jordano karalius įsakė valdžiai griežtai sutvarkyti palestiniečius partizanus, kurie kenkia valstybei.

INDIJA PRAŠO PASAULIO PARAMOS

NEW DELHI. — Indijos vyriausybė, turėjusi nemažai savo rūpesčių, dabar gavo dar vieną didelį rūpestį — kas bus su milijonais bengalų, kurių tūkstančiai kasdien atbėga į Indiją iš Rytų Pakistano. Indijos sveikatos ministeris paskelbė, kad jau 2,000 pabėgėlių mirė nuo choleros. Už savaitės mirusių skaičius galįs pasiekti 40,000, nes epidemija tik prasidėjo. Chaosas viešpatauja visame pasienyje, ypač Nadia rajone, kur šalia 800,000 vietinių gyventojų, pakelėse, prie upių ir upelių apsigyveno virš milijono bengalų. Patys indai dažnai palieka namus ir bėga toliau į Indiją, į Kalkutą. Sveikatos ministeris Das pareiškė, jog Dievas žino, kas bus, jei cholera prasidės Kalkutoje, kur gyvena 8 milijonai žmonių.

Gaisras Arlingtone

ČIKAGA. — Ketvirtadienio naktį Arlingtono Parko lenktynių stadijone staiga užsidegė vienas arklių tvartas. Liepsnoms greit išsiplėtus, sudegė 28 brangūs lenktynių arkliai, kurių vienas buvo vertinamas 40,000 dol. Kiti apdegė ir juos teko nušauti.

Vakar dar ne visi arkliai buvo sugaudyti, nes kiti išlakstė po plačią apylinkę. Arlingtono ugniagesių vadas pareiškė, jog yra įtariama, kad tvartas buvo padegtas. Šiame stadijone yra daugiau tvartų, kuriuose laikoma 2,200 arklių.

Nauja valdžia Pietų Korėjoje

SEOULAS. — Pietų Korėjos prezidentas Park paskyrė naują premjerą Kim Chong Pil. Jis laikomas Parko įpėdiniu ir gali ateityje tapti prezidentu. Premjeras yra senas prezidento draugas, jo giminaitis.

Kabinete buvo pakeisti 9 ministeriai, jų tarpe užsienio reikalų. Naujas ministeris Shik yra buvęs delegatu Jungtinėse Tautose. Ekonominio planavimo ir gynybos ministeriai liko tie patys.

Naujasis premjeras yra 45 m. atsargos generolas, įsteigęs Korėjos slaptą policiją. Jo vadovautas perversmas pastatė prezidentą Park į valdžią.

BONA. — Vokietijos moterų organizacijos renka parašus iš moterų, kurios savo gyvenime yra turėjusios aborto operaciją. Apie 400 moterų jau pasirašė peticiją, iššaukdamos vyriausybę jas bausti arba pakeisti abortų įstatymus. Pasirašiusių tarpe yra garsių artisčių, dainininkių, žurnalisčių ir modelių. Sakoma, jei visos Vokietijos moterys prisipažintų atvirai dariusios abortus, vyriausybė būtų apversta penkiais milijonais bylų.

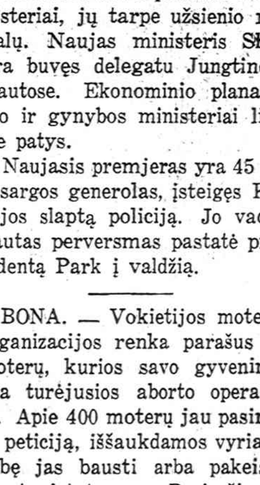

Gen. Mildred C. Bailey buvo paskirta vadovauti Moterų Armijos Korpusui ir ta proga pakelta į generolo laipsnį. Ji yra 52 m. amžiaus.

Hindų religijos bengalai, mirus jų šeimos nariui, jį turi pagal religinius reikalavimus, sudeginti. Žmogaus kūnui sudeginti reikia nemažo laužo, daug malkų, o pabėgėliai neturi pinigų. Todėl choleros aukos paprastai yra tik apdeginamos nedidelių krūmų šakomis ir lavonai paliekami pūti prie kelių. Čia juos puola dvėseliena mintą paukščiai.

Nadia rajono ligoninės yra prikimštos choleros aukų. Daktarams trūksta vaistų, pieno miltelių ir vitaminų motinoms ir vaikams. Keturi Amerikos transporto lėktuvai ateinančią savaitę pradės vežti Pakistano pabėgėlius į mažiau apgyventas Indijos provincijas, kur bus galima geriau jais pasirūpinti.

Rytų Pakistane cholera plačiai klestėjo ir prieš bengalų sukilimą. Skaičiuojama, kad Pakistane per metus nuo choleros miršta 150,000 žmonių. Daug didesnė Indija choleros ligą yra geriau apvaldžiusi ir čia per metus žūva tik apie 6,000. Niekas nežino, kaip toli dabartinė epidemija yra išsiplėtusi ir kada ji pasibaigs. Gerai organizuotoje bendruomenėje cholera paprastai išsisemia per 15 dienų, jei yra liga sulaikoma tam tikrose geografinėse ribose ir vienoje žmonių grupėje. Dabartinėse sąlygose Indijos epidemija gali pasiekti milžiniškas proporcijas, ypač jei epidemija pasiklis po tirštai apgyventus miestus, kaip Kalkuta. Jau dabar neoficialūs šaltiniai epidemijos aukų skaičių laiko trigubai didesniu už vyriausybės skelbiamus 2,000.

Dideli Saigono jėgų nuostoliai

SAIGONAS. — Korespondentai P. Vietname patyrė, kad Saigono kariuomenės pasitraukimas iš Kambodijos miesto Snuol buvo daug nuostolingesnis, negu skelbia Saigono karinė vadovybė. Iš 8-tosios šarvuotos Brigados 2,000 kareivių vietnamiečiai netekę apie 200 užmuštais, 500 sužeistais ir 200 dingusiais. Pavyko išvežti atsitraukiant tik 380 sužeistų.

Brigada paliko priešui 50 sunkvežimių, 10 tankų, 14 šarvuočių, 14 artilerijos pabūklų ir 22 patrankas. Daugelis tų ginklų nebuvo sunaikinti ir komunistai jau naudoja artileriją apšaudyti Saigono pozicijoms.

NEW YORKAS. — Nors Albany yra New Yorko valstijos sostinė jau nuo 18-to šimtmečio, vienas pareigūnas išaiškino, kad oficialiai niekad nebuvo priimtas įstatymas, kuris Albany paskelbtų sostine. Legislatūra tai skubomis atliko ir gubernatorius pasirašė reikalingą įstatymą.

ORCHESTRA HALL
216 So. Michigan
12 d. birželio, 8:30 v. v.

D. STANKAITYTĖS REČITALIS

AKOMPANUOJA: A. VASAITIS

BILIETAI: 6, 5 ir 4 dol. gaunami J. Vaznelio prekyboje: 2624 W. 69 St. ir Orchestra Hall kasoje.

1971 m. birželio 5—6 d. d., šeštadienį, 7:30 v. v. ir sekmadienį, 3 v. p. p.

Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje, 6700 So. California Ave., Chicago.

Bilietai: 8, 6, 5, 4 ir 3 doleriai, gaunami Marginiuose, 2511 W. 69th St. ir pas platintojus.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAS

PROGRAMOJE: mišrus, vyrų ir moterų choral su solistais, kanklių ir pučiamųjų instrumentų orkestras ir tautinių šokių grupė.

Bilietų kasa prie įėjimo atdara šeštadienį 5 val. popiet ir sekmadienį 12 valandą.

Koncerto programa yra labai įvairi, įdomi ir nauja, paruošta gastrolėms į Pietų Ameriką. Jos išpildyme dalyvauja 100 asmenų.

Pelnas skiriamas Religinei šalpai — persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje remti.

Kviečiame visus dalyvauti.

KONCERTUI RENGTI KOMITETAS

VYTAUTO DIDŽIOJO GODOS

Leonardo Andriekaus poezijoje

Nustembi pats savim, kaip galėjai pražiopsoti nepaskaitęs kokios vertingos knygos, ypač kai ji patenka į rankas net porai metų praėjus nuo jos gimimo. Jauties tartum pavėlavęs į traukinį, kuris vežė ekskursiją į kalnus.

Taip atsitiko su Leonardo Andriekaus "Po Dievo antspaudais" eilėraščių rinkiniu, išleistu 1969 m.

Maloniu šviežumu nustebino antrinis knygos vardas — "Vytauto Didžiojo Godos".

Knygos pavadinimas kilęs iš Vytauto godos — eilėr. "Lenkams".

Tegul jau dūla kreivos priesaikos
Po Dievo antspaudais,
Po sakramentais
Ir žengnonėmis —
Tegul slopina jus
Lig paskutinio teismo
Po išrišimų nuodėmės!
(30 psl.)

"Po Dievo antspaudais" ne tik lenkai Lietuvą pavergti norėjo, po ta pačia priedanga puolė ir kryžiuočiai.

Šventas giesmes giedodami
Jie puolė mus.
Baugus riksmas klajojo
Po skynimus.

Visi visi jie žvėrbalsiu
Pagalbon šaukė Kristų
Bet ar galėjo Teisingiausiasis
Užstot šėtono karalystę.
(47 psl.)

Po įžanginio žodžio "Lietuvai", po antrojo — "Milžinai", Leonardas Andriekus vaizduoja Vytauto nuotaiką "Po tėvo mirties".

Brangūs palaikai sudeginti —
Žirgas, sakalas ir kardas virto
[pelenais.
...Atsiminkit, gąsdins
Veidmainingą priešą
Tos liepsninės akys,
Veidas prakaulus;
Tos liepsninės akys atsivers pro
[šimtmečius,
Kai, žvaigždes išverkus,
Taps akla naktis. (13 psl.)

Vytauto tėvas Kęstutis pelenais virtęs, o jis pats "Kalėjime".

Ar dūsaut dulkėse,
Ar kvėpuot drėgmėje
Prieš tris dešimtmečius gimiau?
...Kalėjime tik mano kūnas —
Dvasia laisva!
Vienoj akimirkoj esu gimtoj
[pily,
Kitoj — Marienburge,
Dunojaus lygumoj...

O toliau — vis kitokios Vytauto godos, vis kitoki jo gyvenimo fragmentai. Tai jis "Vavelio pily", tai "Po Jogailos vestuvių", "Po Vorkslos pralaimėjimo".

Labai įspūdinga goda, gal pati gražiausia, o gal tik žemaitei taip artima, yra goda "Žemaitijai". Tai Vytauto nuotaikos — liūdnos, kankinančios išdavyste — atidavus, nors ir laikinai, motinos Birutės tėviškę — Žemaičius — kryžiuočiams.

Jūs nežinosite,
Kur ta šalis —
Apiplėšta
Nužeminta ir išduota —
Žvalgysitės,
Kur stūgaus Baltija,
Sapnuos Medvėgalis
Ulbės Venta...

Jie pasakys!
Tai kaukų numylėtinė,
Vaiduoklių tėviškė,
Žemėpačių širdis —
Tai motina
Visų dievų ir pusdievių,
Kaip sūtemų žvaigždė, graudi.

Ją apiplėšė
Nuodėmingos rankos,
Nužemino šventieji,
Išdavė sūnus...

...Aš išdaviau Tave
Iš meilės, motina,
Ir minutes skaičiau
Lig išvadavimo dienos.
Laukimo ilgesy
Mane ramino jūra, upės,
[kalvos:
Tau dovanos,
Tau dovanos.., (37 psl.)

Ir tos visos Vytauto godos kaip pavasarinės gėlės — kiekviena vis kitokio kvapo, duodanti ir skirtingą nuotaiką. Godos apie tėvą Kęstutį — drąsios, vyriškai karingos, atsiminimai apie motiną Birutę švelnūs, žaismingi, vaivorykščių varsom dabinti.

Aš tavo šypsenoj regėjau laimę!
Vaivorykščių varsas,
Gėlių džiaugsmus.

Šalia tų subtilių, moteriškai švelnių posmų suskamba drąsūs, tiesūs ir niekam nepataikaują. "Popiežiui" Vytautas šitaip kalba!

Jie aiškino Marienburge,
Kaip meiliai laimini minias,
Kurios į Kryžių karą traukia
Kovoti prieš mane.
Galvojau, kad nelaimintum,
Jei sužinotum,
Ką jie mums daro
Šventkario pamišime —
Tada iškeiktum juos,
O Lietuvą žegnotum,
Ir spaustum prie širdies
Jų nusiaubtas žemes.
Šaukiau:
Nelaimintum, nelaimintum
Ugny apgruzdusių sodybų
Nei girioj apkraujuotų
[samanų...

"Pasiuntiniams į Konstanca" Vytautas siūlo būti išdidiems.

Nesigėdėkit kilmės,
Kai išvysite
Krikščionių Tėvą,
Karalius ir kunigaikščius.
Atsiminkite,
Kokia virš Nemuno naktų gelmė,
Koks žvaigždžių beribis skaičius!
Nesidrovėkit praeities,

Viešnia iš Latvijos

Čikagoje lankosi iš Latvijos išleista Riva Aleksandrovič, kurios duktė Rūta neseniai sovietų teismo buvo nuteista metais kalėjimo. Aleksandrovič kalbėjo žydų susirinkime, kuriame dalyvavo ir Illinois prokuroras William Scot. Jis, kaip teisininkas, protestavo prieš sovietų žydų teismus ir kaltino komunistų režimą Rusijoj laužant pagrindines žmogaus teises — pasirinkti gyvenimo vietą.

Ponia Aleksandrovič papasakojo gavusi žinių iš sovietų žvalgybos agentų, kad jos duktė septynioms dienoms uždaryta į vienutę, o jos sužadėtinis vos nemiręs nuo bado, vie nuoliktą bado streiko dieną. Sovietų žvalgyba KGB pranešanti kartais tokius dalykus, nes norinti patirti žmonių reakciją užsieniuose.

Kai atsistosite
Akis į akį su galiūnais,
Ne aukso žvilgulys,
Ne šilko varsoje
Žmogaus vertė —
Žinokit, mano sūnūs!
Šventi hierarchai,
Išgarbinti karaliai
Gal būt senais laikais pasidomės,
Bet jūs neišsigąskite —
Pasaulis žino mūsų pergales
Prie Saulės, Durbės, Žalgirio —
Jūs esat be dėmės.

Jau vien šie keli fragmentai iš šio eilėraščių rinkinio rodo, kokios puikios poezijos čia sukaupta. Ir kokios drąsios, šviežios.

Nustebau pati savim, kodėl šios knygos nepastebėjau anksčiau, bet nemažiau stebiuos montažų, radijo valandėlių ar kitokių meninių programų rengėjais, kurie iki šiol neatkreipė dėmesio į šias vytautines godas. Juk ne vien gražios poezijos perlų čia randame, bet ištisą eiliuotą mūsų tautos epochą, pačią esmingiausią mūsų istorijoje.

Šie žodžiai nėra pilnas literatūrinis vertinimas Leonardo Andriekaus knygos "Po Dievo Antspaudais". Tokio vertinimo vertos visos 4 jo poezijos knygos. Čia tik atkreipiamas dėmesys į faktą, kad dažnai mes šaltokai abejingi praeiname pro poetinį žodį. O tas žodis — šaltinio vanduo išdegusioj dykumoj.

Stasė Petersonienė

Moterys mokosi meškeriojimo meno

Meškeriojimas, kuris buvo laikomas vien vyrų sportu, vis daugiau yra infiltruojamas moterų. Chicago Tribune net organizuoja moterims mešeke riojimo mokyklą, kurioje dvi garsios meškeriojimo sportininkės duos pamokas pradedančioms ar jau pažengusioms žuvautojoms. Pamokos įvyks Holiday Park, 45 mylios nuo Čikagos ant kelio 134, trys mylios į šiaurę nuo Volo miestelio. Pamokų pradžia 2 val. šeštadienį ir sekmadienį.

Jokių registracijų nereikia. Užtenka tik nuvažiuoti ir užsirašyti vietoje.

Žinovai sako, kad moterys esančios geresnės meškeriotojos už vyrus, nes jos kantresnės, daugiau užsispyrusios.

DUONOS IR SPEKTAKLIŲ

Chicagoje, New Yorke ir kt. pradėjus svarstyti kaip priversti, kad sveiki ir dirbti galintieji, mieste iš šalpos gyvenantieji imtųsi darbo, šelpiamųjų ir juos proteguojančių politikierių tarpe prasidėjo didelis bruzdėjimas, net riaušės. "Indianopolies Star" tuo reikalu be kt. rašo:

"Už visa tai kalti yra politikieriai, kurie šalpą išnaudoja kaip ramstį savo politikos galiai. Kuomet New Yorke kiekvienas aštuntasis gyvena ir minta iš visuomenės išteklių, toks didmiesčio gyvenimas vis labiau primena Romos imperiją žlugimo metais.

"Romoje minios reikalavo "duonos ir spektaklių" ir tas reikalavimas pasidarė toks galingas, jog viešoji moralė smuko žemiau ir žemiau ir minia jau diktavo valdžios politiką. Roma žlugo".

PASLAUGA DAKTARUI

— Sunku pasakyti, kokia liga tamsta sergi. Gali būti, kad čia kaltas alkoholis.

— Gerai, daktare, aš ateisiu, kai tamsta būsi blaivus.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klijentūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.
TŪKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS, SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corporation

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS — automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

Cosmos Parcels Express Corporation

45 West 45th Street New York, N. Y. 10036
Tel.: 212 — 245-7905

SKYRIAI:

NEW YORK, N. Y. 10003	39 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
NEW YORK, N. Y. 10011	135 W. 14 St.	CH 3-2583
BROOKLYN, N. Y. 11211,	370 Union Avenue	EV 4-4952
BOSTON, Mass. 02118,	271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
BOSTON, Mass. 02127,	389 West Broadway	268-0068
BUFFALO, N. Y. 14206,	332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO, Illinois 60622,	2222 West Chicago Ave.	BR 8-6966
CHICAGO, Illinois 60608,	3333 S. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND, Ohio 44134,	5879 State Road	884-1738
IRVINGTON, N. J. 07111,	762 Springfield Avenue	ES 2-4685
IRVINGTON, N. J. 07111,	1082 Springfield Ave.	Tel.: 374-6446
GRAND RAPIDS Mich. 49504,	636-38 Bridge St. N. W.	GL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. 48212,	11333 Jos. Campau Avenue	365-5255
HARTFORD, Conn. 06114,	200 Franklin Avenue	246-9274
LAKEWOOD, N. J. 08701,	241 Fourth St.	FO 3-8569
LOS ANGELES, Calif. 90022,	960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
NEW HAVEN, Conn. 06511,	1329 Boulevard	LO 2-1446
NEWARK, N. J. 07106,	698 Sanford Ave.	Tel.: 373-8783
PASSAIC, N. J.	176 Market Street	GR 2-6387
PATERSON 1, N. J.,	99 Main Street	274-6400
PHILADELPHIA, Pa. 19122,	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
PITTSBURGH, Pa. 15203,	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. 94115,	2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn.,	905 Bank Street	PL 6-6766
WARREN, Mich. 48092,	29200 De Quindre ½ Block North of 12 Mile Road	Tel.: 751-6760/1
WOODHAVEN, N. Y. 11421,	94-06 Jamaica Ave.	Tel.: 441-4712
WORCESTER, Mass. 01610,	169 Millbury Street	SW 8-2868
YOUNGSTOWN, Ohio 44503,	309 W. Federal Street	RI 3-0440

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083

NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

5% on investment account

5 1/4% mokama vienų metų certifikatams. Mažiausia $5,000 ar daugiau

Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.

INSURED

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vak.; Antrad ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

Bronius Budriūnas

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENIŲ

IV DAINŲ ŠVENTĖ

įvyksta 1971 m. liepos 4 d., 3 val. popiet
INTERNATIONAL AMPHITHEATRE
4330 So. Halsted Street, Chicago, Illinois

Petras Armonas

PROGRAMOJE

Jungtinis suaugusių choras

—★—

Jungtinis Lituanistinių Mokyklų choras

—★—

Palydi akordeonų orkestras

Faustas Strolia

DIRIGUOJA

Petras Armonas, Bronius Budriūnas
Bronius Jonušas, Algirdas Kačanauskas
Vincas Mamaitis, Vaclovas Verikaitis

—★—

Stasys Sližys, Faustas Strolia

—★—

SOLO

Prudencija Bičkienė, sopranas
Jonas Vaznelis, bosas

AKOMPANUOJA

Raimonda Apeikytė
Manigirdas Motekaitis

BILIETŲ KAINOS: $3.00, $4.00, $5.00, $6.00, $7.00.
Bilietai gaunami "MARGINIUOSE" ir šventės dieną prie įėjimo nuo 1 val. popiet.
Užsakydami bilietus paštu prašome siųsti čekį LITHUANIAN SONG FESTIVAL pavadinimu, kartu su sau pačiam adresuotu voku ir paštu ženklu šiuo adresu: "MARGINIAI", 2511 West 69th Street, Chicago, Illinois 60629.

DAINŲ ŠVENTĖ YRA MŪSŲ TAUTINĖ IR KULTŪRINĖ MANIFESTACIJA.
VISI LIETUVIAI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI.

Dienų skeveldros

1.

Kuo guodžiamasi, kuo skundžiamasi okupuotos Lietuvos spaudoje? Kuo... leidžiama guostis?!

Štai po kinematografininkų suvažiavimo "Litr. ir Mene" skaitome:

Išreikšta viltis, kad netrukus pagaliau pajudės į priekį kino literatūros leidybiniai reikalai. Tačiau ir čia esama nenormalumų, kaip antai, mūsų kritikos neaktyvumas, rašant į sąjunginę (suprask: Maskvos! J.C.) spaudą, kinematografinio spaudos organo nebuvimas (užsidarius leidiniui "Mūsų ekranas") arba MA Istorijos instituto vadovybės planai — ne tik neplėsti nacionalinio kino istorijos tyrimo darbų, bet netgi panaikinti menotyros sektoriuje egzistuojantį vienintelį kinotyrininko etatą.

Kažkas Mokslų Akademijoje persietengia ar ne?

2.

Po kompozitorių suvažiavimo rašoma:

Nesunku sulaukti vengrų, čekų ar prancūzų muzikos koncertų, ypač dažni yra vokiečių muzikos koncertai. Bet retokai organizuojami lietuviškos muzikos koncertai, autoriniai mūsų kompozitorių vakarai. Nejau tam būtinos ypatingos progos — plenumai, kompozitorių jubiliejai? Gal čia kaltos finansinės kliūtys? Vargu, juk dauguma naujų kūrinių būna paruošiami perklausoms — siauram Kompozitorių sąjungos narių rateliui paklausyti. Nedidelių bereiktų išlaidų viešai pakartoti šiuos "žinybinius" koncertus...

3.

Dėmesio, sugrįžta Dolskis ir Šabaniauskas. Ir "L. ir M." redakcija pyksta:

Kadaise nuėjęs užmarštin banalus kavinių repertuaras dabar vėl atgaivinamas. Tarsi epidemija jis skverbiasi į koncertines estradas. Štai kad ir sostinės vyresniojo amžiaus jaunimo klube "Šaltinėlis". Čia neseniai vykusiame vakare konservatorijos studentai Dolskio bei Šabaniausko repertuaru bandė parodijuoti operos solistus V. Daunorą ir V. Noreiką.

Toliau:

Tarp kitko, tarptautiniam pramoginių šokių konkursui Kauno halėje akompanavęs fil harmonijos estradinis ansamblis "Vilniaus aidai" taip pat neapsiėjo be ketvirtojo dešimt mečio kavinių "šedevrų".

Matyt, "katiušų" jau per daug!

4.

Kas Druskininkai, į kuriuos vėl nenorima įsileisti Vakarų turistai?! Ogi "Tylos miestas"...

Druskininkų kultūriniai poreikiai dideli ir specifiški. Kultūrinis penas čia reikalingas ne tik vietos gyventojams. Daugeliui mėnuo Druskininkuose — pirma ir vienintelė pažintis su Lietuva, jos kultūra. Ta prasme Druskininkai yra tarsi vartai.

Kas gi jiems siūloma? Šokiai. Šokiai saviems ir atvažiavusiems, šokiai po keturis kartus per savaitę kultūros namuose, šokiai sanatorijose, restorane. Vienintelis mieste estradinis "stipraus smūgio" orkestras dirba išsijuosęs.

Druskininkų meninės jėgos, žinoma, nepajėgtų duoti klasikinės muzikos koncertų ar stambių teatro pastatymų. Saviveiklos galimybės ribotos, apie savo profesionalus dar nėra ko galvoti. Bet yra kitas kelias, įprastinis kurortams. Vargu ar rasime meno meistrų, kolektyvų, kurie nenorėtų pabuvoti ir pasirodyti žymiame kurorte. Deja, Druskininkuose jie reti svečiai. Didesni kolektyvai iš viso lenkia šį kurortą.

Miesto kultūros skyrius, kultūros namai, kurie privalėtų būti pagrindiniai organizatoriai, neturi jokios bazės. Kultūros namų salė menkutė: tik ir tetinka šokiams ar vietinio pobūdžio renginiams. Rimtesnį kolektyvą čia nepatogu ir kviesti. Kultūrinio darbo vadovai stokoja lėšų, kad galėtų kaip nors padėtį pagerinti.

5.

Grįžkime iš Druskininkų traukiniu į Vilnių...

Vilniuje tiek skveras tarp geležinkelio stoties ir "Gintaro" viešbučio, tiek ir tas, kuris yra prieš Aušros vartus, — skurdūs, nejaukūs. Atrodo, kad mūsų dailininkai bei architektai pašykštėjo išmonės, būtent, stočių rajonui, iš kurio kitas keleivis, žiūrėk, susidarys apibendrinančią ir toli gražu neteisingą nuomonę apie mūsų sostinę.

★

Kitą kartą apie okupuotos Lietuvos jaunuosius žurnalistus, kurie pririšti prie rajonų kaip ir kolchozininkai prie kolchozų.

J. Cicėnas

Pagerbė Kostą Augustą ir Juozą Šmotelį

Kostas M. Augustas

Praeitą šeštadienį, geg. 29 d. vakare, pietų Chicagoje prie Western Avenue esančioje Šarkos restorano salėje buvo pagerbti Juozas Šmotelis ir Kostas Augustas.

Minėjimą ruošė naujienečių sudarytas komitetas, susidedąs iš Christine Austin, Emmos Petraitienės ir Algirdo Budrecko. Susirinko žymiai daugiau žmonių, negu minėjimą ruošusi komisija tikėjosi. Paskubomis teko pristatyti daugiau stalų ir kėdžių, kad atvykusieji galėtų susėsti.

Salėje matėsi didokas skaičius vyresnio amžiaus žmonių, bet buvo ir jaunesnių.

Minėjimą pradėjo Algirdas Budreckas, susodinęs visus atvykusius svečius. Trumpoje kalboje jis pasveikino abu sukaktuvininkus ir svečius ir paprašė Martyną Gudelį pravesti programą.

Prie garbės stalo buvo susodinti abu sukaktuvininkai su savo šeimomis bei artimaisiais. Viduryje sėdėjo Naujienų redaktorius Kostas Augustas ir Naujienų steigėjas Juozas Šmotelis. Tarp jų sėdėjo ponia Julija Augustienė, Naujienų iždininkė.

Šalia Kosto Augusto sėdėjo jo seserėčia Lillian Toth, jo svainis Ben Sanowskis, jo seserėčio Walter žmona Eleonore Orlowski, seserėčia Betty Sann ir jo sūnaitis Randall Sann. Šalia Šmotelio sėdėjo jo duktė Lillian Šmotelytė Burns ir josios vyras John Burns.

Minėjimas buvo pradėtas Amerikos ir Lietuvos himnais. Grojo George Jonikas su savo muzikais, o giedojo visi susirinkusieji.

Visi svečiai buvo pavaišinti skania sriuba, įvairia mėsa, daržovėmis, kava ir ledais. Pavakarieniavus, prasidėjo kalbos.

M. Gudelis, supažindinęs svečius su žmonėmis, sodinčiais už garbės stalo, apgailestavo, kad šiame minėjime nesimatė daugiau žurnalistų. Tiktuvėje buvo minima dviejų lietuvių žurnalistų 50 metų darbo sukaktis. Vienas buvo įdėjęs 50 metų darbo į Naujienas, o ant rasis buvo įdėjęs beveik 60 metų. Kostas Augustas per 50 metų rašė, redagavo, laikraščio leidimo reikalais rūpinosi, o Juozas Šmotelis dar ilgiau. Juozas Šmotelis, yra Naujienų steigėjas. Naujienomis jis rūpinosi ir dirbo žymiai anksčiau, negu pasirodė pirmas jų numeris. Jam teko būti pirmoje Chicagos Lietuvių Socialistų apskrities konferencijoje, kurioje buvo nutarta įsteigti dienraštį. Jam teko suorganizuoti dienraščiui reikalingą sumą pinigų, gauti reikalingus leidimus ir suorganizuoti žmones, tinkamus ir reikalingus dienraščiui leisti. Kaip papras tai, jam pačiam teko gerokai pasitempti — įdėti daug darbo, praleisti daug laiko ir pinigų.

Juozas Šmotelis

Vienam kitam šių dienų žurnalistui atrodo, kad užtenka įstoti į kurią besivadinančią lietuvių žurnalistų grupę, gauti nario kortelę ir jau esi žurnalistas. Jie klysta. Amerikos lietuvio žurnalisto darbas yra žymiai sudėtingesnis. Amerikoje būti lietuvių laikraštininku neužtenka turėti žurnalistų draugijos pažymėjimą. Ameri koje reikia mokėti suorganizuoti laikraštį, sudaryti reikalingus laikraščiui leisti pinigus; daboti, kad laikraštis galėtų apsimokėti, ir kiekvieną dieną sekti laikraščio pulsą. Juozas Šmotelis ir Kostas Augustas ne tik rašinėjo dienraščiui ilgus metus, bet jiedu viską darė, kad būtų sudarytos priemonės tiems raštams pasirodyti dienraščio puslapiuose. Jiedu pirmon eilėn rūpinosi priemonėmis dienraščiui leisti, o vėliau tiktai dažė plunksną rašalan ir ruošė straipsnius.

Amerikos lietuvis žurnalistas, kuris šito pagrindinio reikalo nesupranta, prašauna pro šikšnelę.

Susirinkome pagerbti dviejų lietuvių žurnalistų, įdėjusių po 50 ir daugiau metų darbo į lietuvišką žurnalistiką Amerikoje. Jiedu ne tiktai rašė dienraščiui, bet jiedu ilgus metus buvo Naujienų vadovybėje. Praeitą mėnesį, amžiaus spaudžiami, jiedu abu išėjo iš Naujienų direkcijos. Mes čia ir susirinkome pagerbti žmones, pusę savo amžiaus įdėjusius į lietuviško dienraščio leidimo darbą, — pareiškė M. Gudelis.

Vėliau jis paprašė p. Algirdą Pužauską pasakyti kalbą.

Reporteris

"JUODIEJI PANTEROS" VIRSTA AVINĖLIAIS

Huey Newton, Juodųjų panterų "apsaugos ministeris", kalbėdamas Berkeley, Cal., teologinėj seminarijoj prisipažino, kad jo partija, kurią jis padėjo įsteigti, elgėsyje su bažnyčia ir juodžių bendruomene buvusi "arogantiška" ir klydusi ieškodama susirėmimų su policija. Esą, "Visa ką mes gavome, buvo karas ir daug kraujo ir netekimas simpatijų juodžių bendruomenėje". Jis jautęs, kad einama klaidingu keliu, bet negalėjęs paveikti partijos centro komiteto. Praeitą sekmadienį jis pats pirmą kartą per 10 metų buvęs bažnyčioje.

"Mes įsivaizdavome esą avangardas žmonių, kurie nori keisti padėtį, tačiau kai aš apsidairiau aplinkui, pamačiau, kad mes nesame niekam joks avangardas".

KOVARSKO KEPYKLOJE

— Gal turite kirvių?

— O kam jums jie?

— Jūsų parduodamai duonai atkirsti.

(Valstiečių Laikraštis)

STALINO DVASIA NEMARI

Vakarų Berlyno laikraštis "Bild Zeitung" rašo, kad komunistų valdomoje rytinėje Vokietijoje niekas nepasikeitė: vienas stalinistas Walter (Ulbricht) pasitraukė, kitas stalinistas (Erich Honecker) jo vieton atsisėdo. Honeckeris, skaitomas Berlyno "Gėdos sienos" inžinieriu, būsiąs dar žiaurėsnis, kadangi Ulbrichtas kaip vokiečių komunistų veteranas ir žinomas komunistų internacionale turėjęs prestižą, o Honeckeris turįs jį dar užsitarnauti.

Honeckerio "deklaracijoje" pabrėžta, kad Berlyno "Siena" bus ir toliau aštriai laikoma, kad apsaugojus "Vokiečių liaudies respublikos" ekonomiją, kad sutrukdžius pabėgimą į Vakarus ir apsunkinus kontaktus tarp Rytų ir Vakarų.

TARYBINĖJ KRAUTUVĖJ

— Sviesto yra?

— Nėra.

— Miltų yra?

— Nėra.

— Druskos?

— Nėra.

— Tegul pilietis pardavėjas pabučiuoja man į...

— Piliet, tegul nepamiršta, kad šioje krautuvėje klientai patys save aptarnauja!

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Šeštadieniais atdara nuo 12 iki 5.

BE BETTER OFF NEXT YEAR...
open a savings account.
STANDARD FEDERAL
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Ill. 60632 • 847-1140
ASSETS OVER $155,000,000. RESERVES OVER $13,500,000.
OFFICE HOURS:
Monday, Tuesday, Thursday and Friday, 9 A.M. to 8 P.M.
Saturday, 9 A.M. to Noon • Wednesday, No Business Transacted

1971 CHRYSLER
$3,760 factory equipped

Chrysler Royal 4-Door Hardtop
PLYMOUTH — STARTING AT $1,915
Service Dept. open Sat. A. M.
BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 Archer Avenue — Phone VI 7-1515

Chicago Savings and Loan Association

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $20,000.
6% PER ANNUM OF $5000 OR MORE ON CERTIFICATES 2 YEAR MATURITY
5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF $1000 ONE YEAR MATURITY
5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF $1000 OR MORE 6 MONTH MATURITY
5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE Passbook Accounts $100.00 MINIMUM
5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS
DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.
Chicago Savings and Loan Assn.
JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board
Mrs. PHIL PAKEL, President
6245 So. WESTERN AVE.
TEL. GR 6-7575
HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!
INSURED

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.
6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF $5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY
5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS
Taupymo Indėliai Apdrausti iki $20,000.
UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $22.00 per year, $12.00 per six month, $7.00 per 3 months. In other USA localities $20.00 per year, $11.00 per six months, $6.00 per three months; Canada $22.00 per year; other countries $23.00 per year.

15 cents per copy. 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	$22.00
pusei metų	$12.00
trims mėnesiams	$7.00
vienam mėnesiui	$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	$20.00
pusei metų	$11.00
trims mėnesiams	$6.00
vienam mėnesiui	$2.00
Kanadoje:	
metams	$22.00
pusei metų	$12.00
vienam mėnesiui	$3.00
Užsieniuose:	
metams	$23.00
pusei metų	$13.00
vienam mėnesiui	$3.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Viešpatie, atleisk jiems, jie nežino, ką rašo

Praeitą penktadienį, geg. 28 d., skaitančiąją Chicagą nustebino Drauge garsiniminiais apvadais apvestas ir keturiolikos vyrų bei vienos vargšelės pasirašytas pareiškimas švento Kazimiero Lietuvių Kapinių reikalu. Draugo redaktorius, nenorėdamas atidaryti savo puslapių skaudžioms diskusijoms, kurių jis ilgus mėnesius vengė, suprantantiems apvadais bent parodė, kad jis šitokiai politikai nepritaria.

Prieš kard. Cody lietuvių katalikų suruoštas piketavimas, kitų tautų katalikų padedamas, privertė pasirašiusius viešai paaiškinti kai kuriuos įvykius ir nustatyti faktus. Pasirašiusieji konstatuoja, kad jie palaiko kardinolą ir kapinių vadovybę jų pastangose "Išlaikyti ir apsaugoti lietuvių ir katalikų tradicijas". Kaip pasirašiusieji gali palaikyti arkidiocezijąją ir ginti lietuvių tradicijas, kada pastarosios skirti žmonės nuskriaudė minėtų kapinių sklypų savininkus, privertė juos protestuoti ir imtis priemonių savo teisėms ginti, pareiškime nepaaiškinta.

Bet labiausiai kiekvienam skaitytojui krito į akį ir, greičiausiai, į širdį kelių Chicagos lietuvių dvasiškių "faktų nustatymas". Šis reikalas pareiškime šitaip skamba:

> "Ta grupė, kuri yra pasivadinusi šv. Kazimiero Lietuvių Kapinių Sklypų Savininkais, jokiu būdu neatstovauja tūkstančių lietuvių katalikų nusistatymo. Jie pasisavino tą vardą, bet neturi įgaliojimų, nei reikiamo skaičiaus, nei yra susitarusi su daugelio sklypų savininkais, kurių vardu ji mėgina kalbėti. Ji iš viso neatstovauja lietuvių katalikų visuomenės Chicagoje.
>
> Taip pat apgailestaujame, kad ta grupė savo tikslui siekti panaudoja tokius būdus ir priemones, mėgindama sukiršyti grupę prieš grupę, vienus asmenis prieš kitus, pasauliečius prieš kunigus ir žmones prieš bažnyčią". (Draugas, 1971 m. geg. 28 d., 2 psl.).

Pareiškimas liečia svarbų lietuvių katalikų klausimą, bet pareiškimo autoriai net neturi drąsos išvardinti dviejų pagrindinių organizacijų, kurios iki šio meto labai kultūringomis priemonėmis stengėsi atgauti sklypų savininkų teises. Jie nepaminėjo Lottie Giedraitienės vadovaujamos Chicagos Šv. Kazimiero Lietuvių Katalikų Kapinių Sklypų Savininkų Draugijos ir Algio Regio vadovaujamo JAV LB Chicagos Apygardos Pasauliečių Teisėms Šv. Kazimiero Lietuvių Kapinėse Apginti Komiteto. Pavadinime tiktai kalbama apie grupę, "pasivadinusią Šv. Kazimiero Sklypų Savininkais".

Ši užuomina norėtų įtaigoti, kad savo teises prieš tris metus pasiryžusieji ginti lietuviai katalikai nėra sklypų savininkai. Jeigu kai kurie jų ir būtų, tai jie nesudaro daugumos. Jeigu ir sudarytų daugumą, tai jie iš viso neatstovauja lietuvių katalikų visuomenės. Tai ką jie atstovautų?

Visą lietuviškąją Chicagą jau kelintas metas jaudina masiniai lietuvių katalikų susirinkimai, pripildantie ji dideles sales ir auditorijas; lietuvių ir amerikiečių spaudoje ir televizijoje daromi nuskriaustųjų pareiškimai, tuo tarpu tie visi žmonės yra tiktai "pasivadinusieji sklypų savininkais", bet ne tikri savininkai. Jeigu žmonės turi įsigytojo sklypo nuosavybės dokumentus, jeigu jie priklauso lietuviškoms katalikų parapijoms, jeigu jie pagal bažnytines apeigas yra laidoję savo artimuosius kazimierinėse kapinėse, tai argi jie nebūtų katalikai? Argi jie neturi teisės į paaiškinimą, kodėl sujaukiami jų paminklai, kodėl niekinamos jų teisės, kodėl laužomos lietuvių tikinčiųjų tradicijos? Įdomu, kad nei vienas pareiškimą pasirašęs dvasiškis nenuvyko į šauktus sklypų savininkų susirinkimus ir nesistengė suprasti geraširdžių lietuvių vyrų ir moterėlių. Vienas dvasiškis viename susirinkime pareiškė, kad nėra tokio klausimo kurio lietuvis katalikas, susėdęs prie vieno stalo su kitu katalikų, negalėtų išspręsti. Jis net prižadėjo padėti išspręsti ir lietuviams padarytas ir tebedaromas skriaudas. Kur dabar tas dvasiškis? Kada su lietuviais susėstą prie vieno stalo ir bandyta spręsti kilusios problemos?

— Žiūrėkite, kad nepaniekintumėte nė vieno šitų mažutėlių; nes sakau jums, jų angelai visuomet mato danguje esančio mano Tėvo veidą, — sako šv. Morkaus evangelija.

Kuris pasirašiusiųjų drįso ateiti pas mažutėlius, juos apraminti, duoti jiems paguodos? Kuris nusigando danguje esančio rūstaus tėvo veido?

Kristus, prikaltas prie kryžiaus ir budelių išjuokiamas, tarė: — Viešpatie, atleisk jiems, jie nežino, ką daro.

Lietuvis katalikas, paskaitęs taip nevykusiai parašytą pareiškimą, gali pasakyti: — Viešpatie, atleisk jiems, nes jie nežino, ką rašo.

Būtų buvę geriau nieko nerašyti, negu skelbti netikslius tvirtinimus. Argi katalikų tarpe nėra šviesesnį protą turinčių žmonių? Argi jie nesupranta, kad šiais laikais grubiais pareiškimais tokių problemų neišspręsi? Visiems lietuviams būtų geriau, jei šis klausimas būtų greičiau išspręstas.

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Fronto bičiuliai skaldo lietuvių jėgas Čikagoje
Šiemet bus du minėjimai tą pačią dieną

Trečiadienį Altos patalpose įvyko spaudos konferencija, kurioje Čikagos Lietuvių Tarybos pirm. Julius Pakalka ir LB Vid. Vakarų Apygardos pirm. Jonas Jasaitis supažindina spaudos atstovus su planais minėti Birželio mėnesio tragiškuosius įvykius. Konferencijai vadovavo LB apygardos valdybos narys spaudos ir informacijos reikalams J. Vaičiūnas.

Iš abiejų pirmininkų pareiškimų paaiškėjo, kad lietuvių visuomeninio darnaus gyvenimo trukdytojai šiais metais rimtai pakėlė savo negražias galvas. Nuėjęs nusamdyti salės Jaunimo Centre, J. Pakalka patyrė, kad salė minėjimui tinkamą dieną jau užimta Čikagos frontininkų būrelio. Kad įprastam, jau tradicija tapusiam minėjimui neliktų dienos, frontininkai užėmė salę šeštadienį ir sekmadienį, patys sugalvoję rengti minėjimą, kuriame jie galėtų pasisavinti tautos sukilimo prieš sovietus nuopelnus. J. Pakalka bandė derėtis su salės savininkais ir su frontininkų vadais. Nors šie salę išsinuomavo tik nuo 3 val. po pietų, jie nesutiko, kad Amerikos Lietuvių Tarybos Čikagos skyrius ir Bendruomenės Apygarda pasinaudotų sale iš ryto. Teko ieškoti kitos salės.

J. Pakalka pranešė, kad Birželio įvykių minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 13 d. Šv. Kryžiaus parapijos salėje, 4557 So. Wood St. Minėjimas bus pradėtas iškilmingomis pamaldomis Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Visos organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Pamaldas laikys kun. A. Miciūnas, MIC, o pamokslą sakys kun. K. Barauskas - Baras. Tuoj po pamaldų visuomenė, organizacijos ir vėliavos renkasi parapijos salėje.

—. Jasaitis savo žodyje pasidžiaugė tikrai gražiu tarybos ir LB valdybos bendradarbiavimu šį minėjimą rengiant ir apgailestavo, kad pirmą kartą Čikagos istorijoje bendrą darbą bando ardyti politinės grupės, ruošdamos tuo pačiu metu savo minėjimą. Toks visuomenės skaldymas sunkiai pateisinamas.

Birželio įvykių minėjime kalbos būsiančios trumpos. Dalyvaują Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis, JAV kongreso narys E. J. Derwinski ir iš Clevelando atvykstąs Algirdas Kasiulaitis, žinomas krikščionių demokratų veikėjas. Po trumpų kalbų meninę programą išpildys trys Čikagai žinomos solistės, sudariusios stiprią muzikinę grupę: G. Mažeikienė, J. Bobinienė ir M. Momkienė. Be jų pasirodys jau nosios ateitininkų grupės kanklininkės, vadovaujamos E. Pakštaitės. Joms talkininkaus liaudies muzikos specialistas Balys Pakštas.

Šiame susirinkime prašomi dalyvauti visi tautiečiai. Birželio tragedija Lietuvai nenustoja reikšmės nei po 30 metų. Visos moterys kviečiamos pasipuošti tautiniais drabužiais. Po susirinkimo bus pasirašoma rezoliucija protestuojanti prieš Simo Kudirkos nuteisimą.

Po konferencijos, J. Vaičiūnui vadovaujant, vyko gyvos diskusijos įvairiais lietuviškais klausimais. Buvo pareikštas apgailestavimas, kad dalis tautiečių pasmerkė Draugo dienraštyje LB komiteto ginti katalikų pasauliečių teisėms Šv. Kazimiero kapinėse darbus. Buvo lengvai užmiršta, kad šis LB Apygardos komitetas jau nemažai padarė apgindamas nuo nutautėjusių lietuvių klebonų ir nuo airiškos administracijos lietuvišką kapinių vardą. Vietoj "Southwest" kapinių, lietuviai vis dar tebeturi "Lithuanian" kapines. Tai komiteto nuopelnas. Kelių susimaišiusių pasauliečių prisidėjimas prie arkivyskupo bijančių klebonėlių daro labai liūdną įspūdį. Dalyvių manymu, tai durklas į nugarą liems tautiečiams, kurie dirba istorinės svarbos tautinį darbą.

Stiprius spaudos žmonių komentarus sukėlė ir Čikagos frontininkų išėjimas į pačios visuomenės bendrinių organizacijų darbo trukdymą. Frontininkai žinojo, kad Bendruomenė ir Alta bendrai rengia birželinius minėjimus. Jie vis dėlto paskubėjo ir užšoko už akių.

Neišlaiko kritikos nei jų teigimas, kad tik aktyvistų frontas sukilo prieš bolševikus, prasidėjus Vokietijos karui su Rusija. Sukilo visa lietuvių tauta. Tas sukilimas buvo spontaniškas rusams neapykantos prasiveržimas. Frontininkai, glemždami sau visą sukilimo garbę, tik pučia į pačių bolševikų dūdą, kuri seniai kartoja, kad sukilo tik "buržuaziniai nacionalistai", o ne liaudis. Frontininkų garbės troškimas ir darnų darbą griaunanti veikla nepaiso nei sveiko proto diktavimo nei visuomeninės naudos. Senstančių "aktyvistų" vienintelis šūkis, atrodo, beliko: "Arba mes vieni, arba — nieko nereikia".

A. P.

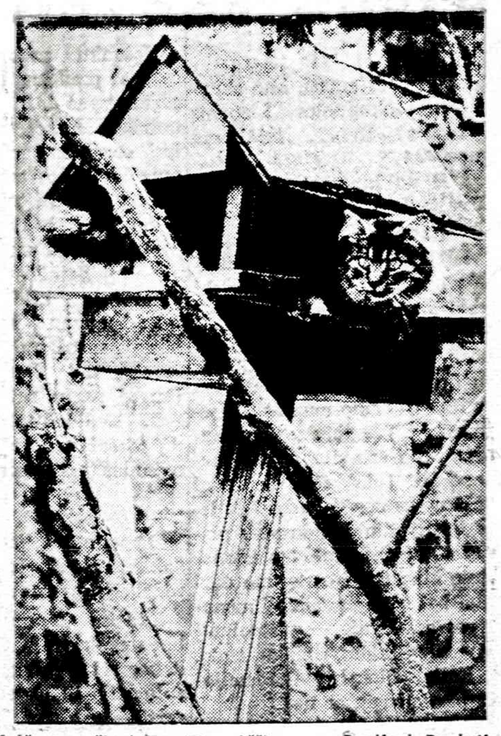

Neprašytas svečias įsibrovė į paukščių namą. Bradford, Pa., katinas, vos šeimininkui pastačjus paukščiams inkilą, tuoj įsikraustė į jį. Žinoma, tokio namo paukščiai iš tolo vengia.

MIAMI, FLA.

Liūdnųjų Dienų prisiminimas

Liūdnųjų Dienų prisiminimą — 1941 metų birželio mėnesį dalies Lietuvos gyventojų į Sibirą išvežimo 30 metų sukakties minėjimą Miami Lietuvių Taryba rengia sekmadienį, birželio 13 dieną, Miami Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo salėje, 3655 N. W. 34th Street, Miami, nuo 6 val. vakaro. Tuojau po klubo pikniko bus vakarienė.

Turėsime gražią programėlę. Panelė Eilin Jurgeliutė padainuos keletą tai progai pritaikintų liūdnų dainelių. Prie piano Anita Karns. Bus ir kitokių pamarginimų. Programai vadovaus Vytautas Semaška.

Kviečiame visus šiame liūdesio minėjime dalyvauti.

Miami Lietuvių Taryba

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

HENRIKAS TOMAS - TAMAŠAUSKAS

LIETUVIŠKASIS PAMARYS

II-oji dalis

24

Mano džiaugsmui, jis pasiėmė ir mane į tą kelionę. Vėjas mums buvo palankus ir kelionę atlikome greit, be jokių nuotykių. Viena iš mano tetų Šakvietėje perėmė visas mūsų atvežtas antis ir tuoj išvyko traukiniu į Karaliaučiaus turgų. Ten irgi žmonės turėjo nujautimą, jog reikia skubėti su apsipirkimu ir visa važta buvo tuoj parduota. Mano tėvas irgi greitai susipirko viską, ką buvo numatęs ir, susikrovęs prekes į laivą, ruošėsi kelti bures kelionei atgal į namus. Kaip tik tuo metu prie laivo atskubėjo mano dėdė, dar iš tolo mojuodamas kažkokiuo rankoje turimu popierium. O tai buvo telegrama, motinos išsiųsta iš Rasytės, jog ir mano tėvui reikia tučtuojau vykti į mobilizacijos punktą.

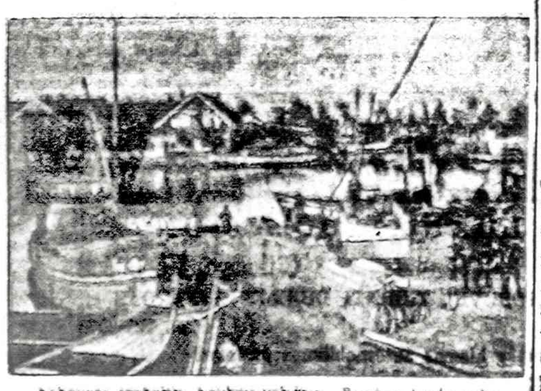

Labguvos apskritis, Lauknų valsčius. Bendras Laukvargių kaimo vaizdas ant Lauknos upės krantų

Tiems nelauktiems įvykiams mus užklupus pakelėje, mes atsidūrėme nepatogioje padėtyje. Įstatymai reikalavo tėvą nedelsiant sėsti į traukinį ir vykti į Karaliaučių. Bet kaip palikti pakelėje mažametį vaiką su burlaiviu ir supirktomis prekėmis? Be to, nenumatęs tokios skubos, jis ir su namuose likusia šeima nebuvo atsisveikinęs. Tėvas apsisprendė pirma grįžti į namus ir iš ten jau vykti į Karaliaučių, į paskirtą registracijos punktą.

Tuo tarpu prie mūsų pristojo mano amžiaus berniukas, prašydamas jį paimti kartu į laivą, nes jis turi Rasytėje aplankyti savo tetą ir ten parduoti kralikus, kuriuos jis gabenosi su savimi pintinėje. Paėmę jį į laivą kartu su jo kralikų pintine, mes iškėlėme bures ir išsileidome į kelionę namų link. Bet dabar vėjas virš marių buvo mūsų kelionės krypčiai nepalankus, nes pūtė iš šiaurryčių pusės. Teko plaukti ko ne prieš vėją. Sunkiai su vėju kovodamas, mūsų burlaivis pasiekė mariose liniją, lygiagretę su Lotmiškiu (vok. Lattenwalde), esančiu Kuršių Neringoje. Kaip tik tuo metu vėjas aptilo ir apsisukęs pradėjo pūsti link šiaurės rytų. Pasidarė aišku, kad tolimesnė kelionė link Rasytės pareikalaus dar daugiau laiko nei buvo numatyta ir mano tėvas tikrai pavėluos atvykti į savo mobilizacinio paskyrimo vietą. Reikėjo ieškoti kito sprendimo. Tuo metu mariose pasirodė atplaukiantis garlaivis. Tėvas nusprendė perlipti į garlaivį. Jis pasuko mūsų burlaivį link priartėjančio garlaivio ir tuo pačiu metu davė man patarimus, kaip valdyti mūsų laivą: aš turėjau jį pasukti prieš vėją ir buriuoti link Šarkuvos, nes iš šios vietos ji buvo arčiausia pakrantės vietovė. Pasiekęs Šarkuvą, aš turėjau susirasti žvejį Bekerį, kuris duos žinią į Rasytę mano motinai, kad ji atvyktų į Šarkuvą manęs su laiveliu pasiimti. Tėvas liepė ir mano bendraamžiui pakeleiviui padėti man laivą vairuoti ir visą daryti, ką aš, kaip jau įpratęs burlaivį valdyti, jam paliepsiu man pagelbėti.

Ruduo Neringos kopose

Kaip tik tuo laiku ir garlaivis jau priartėjo prie mūsų burlaivio. Tai buvo "Juodkrantė", propeleriis varomas garlaivis, priklausąs Klaipėdos laivininkystės bendrovei. Laivo kapitonui garlaivio greitį sumažinus, mano tėvas iš mūsų burlaivio perlipo į garlaivį, pagelbstimas garlaivį aptarnaujančių matrosų.

Taip staiga, su mūsų burlaiviu atvirose mariose likome mes vieni du vaikai — aš ir mano bendraamžis pakeleivis. Mes apsisprendėme, bures ir laivo greitį pusiau sumažinę, laivą buriuoti pirmiausia link Lotmiškio, esančio Neringos pamary, pusiaukely tarp Rasytės ir Šarkuvos. Tik priartėję prie Neringos pakrančių ir plaukdami pakrante prieš vėją, mes tikėjomės be pavojų pasiekti Šarkuvą. Bet gamta nebuvo mums palankiai nusiteikusi. Mes būtume atsidūrę dideliame pavojuje, jei staiga mariose būtų kilusi audra, bet mūsų padėtis buvo ne ką geresnė ir kai vėjas visai aprimo. Mūsų laivelis plūduriavo vandenyse be jokio judėjimo, o tuo tarpu užslinko tokia tamsi naktis, kad nieko nebesimatė, nors akin durk. Vėjui visai nutilus, bures palikome kyboti, vildamiesi, jog vėjeliui užsimanius pūstelėti, mūsų laivelis galės iš karto pradėti judėti pirmyn. Kad beprasmiai nesėdėtume be darbo, mes bandėme irkluoti, bet tai buvo labai sunkus mūsų jėgoms darbas, o pažangos beveik jokios iš to nesimatė. Mūsų dešinėje neryškiai, lyg šešėlis, iš tamsos išsiskyrė kranto juosta, gi kairėje tyvuliavo neužmatomi atvirų marių vandenų plotai, tarytum pasalūniškas žvėris, kantriai laukiantis galimos grobio aukos. Besiirdami mes vis tik pamažu artėjome prie kranto, nes tamsios nakties tyloje mes staiga išgirdome nuo Neringos kranto mūsų link atplaukiantį ančių klegėjimą.

— Tai turi būti iš Šarkuvos, — spėjo mano pakeleivis.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO TEISYBĘ

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

Telef.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GArden 3-7278

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad. ir penktad. nuo 2 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak. Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: GIbson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123. Jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TEMYK SKILTIS
Lietuvių biznio perka ir parduoda ir progas mūsų biznio per
NAUJIENAS

JAUNIMAS MŪSŲ LAIKAIS

Beveik trafaretiškai skambėdavo kartų — senosios ir jaunosios kartos psichologinis skirtumas. Lietuvoj kaimo vakarėliuose, laikraščių beletristiniuose rašiniuose ir net vaikų pasakose būdavo apsčiai medžiagos, kaip vaikai nenorėdavo klausyti savo tėvų, kaip senoviškos jau gyvenime praėjusios mados tęsėjų (kas su jaunimo dvasia buvo nepakeliui) netinkama, atgyventa ir pan. Bet tie skirtumo pavyzdžiai daugiausia buvo ne tam, kad niekintų senesnąją kartą (tėvus, senus žmones), bet daugiausia buvo pedagoginiais sumetimais jaunajai kartai auklėti, kad ji iš senųjų pavyzdžių, jų viso gyvenimo patyrimų mokytųsi.

Vis būdavo pabrėžiama, kad, kai tėvas gyveno, tai dažnai kai turėjo duonos, tai neturėjo mėsos. Gi kai turėjo mėsos, tai neturėjo duonos. O kai sūnus, vis kritikavęs tėvos tvarką, paėmė ūkį, tai nebeliko nei duonos, nei mėsos. Tų pavyzdžių iš pasakų — ir gana dažnai ir iš gyvenimo — galima būtų daug paminėti.

Šitie kartų skirtumai ar tariami pažangumai yra taip seni, kaip sena yra istorija ir kultūra. Jie užtinkami jau graikų literatūroj. Rašytojo Terencijaus veikaluose yra apsčiai medžiagos, kaip apie tų laikų kartų skirtumus tada žmonės kalbėjo. Tad kartų skirtumo problema nėra nauja. Vadinamos "spragos" tarp senosios ir jaunosios kartos pasireiškia visą laiką. Taip jau per amžius buvo, ir taip bus.

Bet pas mus su tremtimi pasidarė kažkas netaip paprastai, kaip ligšiol tarytum būdavo. Iškilo jaunosios kartos modernizmo, pažangumo, gyvenimo naujose sąlygose naujo užsimojimo aspektai ir senosios kartos (senių) atsilikimo nuo gyvenimo, senųjų metodų dabartiniais laikais nepritaikomumo laikymasis, naujų gyvenimo kelių ieškojimas ir t. t. Tai iškilo, reikia pasakyt, ne visoje mūsų gyvenimo visuomeninio ar politinio plotmėje. Ją iškėlė katalikų srovės, prie kurių ir aš pats esu pritapęs. Ir to pasinešimo vaisius jau, rodos, aiškiai jaučiame. Jaučiame namuose, organizacijose ir net politikoje. Priežastys to "jaunosios" kartos pasinešimo turi savo pagrindą. Jis atsirado gyvenimo sąlygų nenormalioje aplinkumoje. Turėjome (nors nuo politikos praktikos tautininkų buvome atstumti) gana plačią kultūrinę veikimo sritį. Išėję mokslus, kad ir su trukdymais, gaudavome tarnybas. Būdami savoje žemėje ne tik jautėmės, bet ir gyvenome kūrybine dvasia. Mus jungė nuotaika vis ką nors geresnio padaryti, savo krašto būklę pagerinti. Pažangos prilaikymas iš valdančiųjų pusės jungė ne tik kartas, bet net opozicines sroves.

Noriu pabrėžti, kad šiuo rašiniu nenoriu kam keršyti ar ką šmeižti bei praeities nuotaikas drumsti. Mano tikslas yra iškelti aikštėn dabarties gyvenimo gana skaudžias bėdas bei tų bėdų priežastis. Kerštams dabar neturi būti vietos. Reikia žiūrėti į skaudžią mūsų tautos padėtį ir kaip galime mes tą padėtį palengvinti. Šydais dangstydami tikrąją padėtį, mes nesusirasime ir neišsiaiškinsime.

Atsitiko taip, kad su kultūriniu ir politiniu pasinešimu likome be pagrindo po kojomis, o dar ne tik tremties metais Vokietijoje, bet ir daug metų čia mes gyventome su ta viltimi, kad mums grįžimo sąlygos ne už kalnų. Tuščią vietą netekus savosios žemės ir joje veikimo srities, gal ir negalvojant, teko pildyti kuo nors kitu. Tik šituo atveju pasukome į nelemtus kartų pažangumo ir pasenimo laukus, kurie nenuvedė į tų modernybių pritaikymą praktikoje savo šalyje, bet, įnešę daug nesantaikos mūsų nelaimingose nuo bolševizmo išsigelbėtose negausingose eilėse sudarė nemalonumų net draugų eilėse. O kas svarbiausia, padarė daug neigiamos įtakos mūsų jaunosioms kartoms. Pradėtas erzelis prieš gal daugiau negu dvidešimtmetį, palietė dabartines jaunąsias kartas ir, galimas daiktas, tęsis ir toliau.

Kai buvome jauni mokiniai ar studentai, sueigose, kai jaunimo, [illegible] sis, visuomet buvo jam skiriama šis tas. Ir autoritetas ir patyrimas suteikdavo ir respektavo ir net malonumo būti vyresniojo draugystėje. Šiandien prisėdusį vyresnį, jaunieji nuveja šalin. Kodėl jie veja, patys nežino. Bet mes vyresnieji ir seniai turime susigaudyti bent savo amžiaus gale: mums vietos pas juos nėra, nes jie jauni, modernūs, pažangūs, o mes senų pažiūrų, mūsų baltos galvos, esame atsilikę nuo modernaus gyvenimo. Na, ir pasakyk, kad mes taip ir taip darėme, būdami tokie, kaip jūs, tai tuojau paklaus, o kada tai buvo? Jie žino, kad tai buvo daug metų atgal. Dabar kiti laikai: raketos neša žmonės po du ir net po tris į mėnulį. Pasiklausai, pasiklausai tos išminties, ir tenka su nuoskauda pasakyti sau: Nostra maxima culpa — mūsų didžiausia kaltė. Prie naujos kultūros eina viskas: ilgi plaukai, barzdos ir visokios kitokios netvarkos jaunimo gyvenime. Man atrodo, kad net autoriai, kurie šitą kartų pažangos pranašumą pradėjo, nesitikėjo tokio jaunimo įsibėgėjimo. Ir kai tenka šiandien tokį derlių valyti, tai turime prisipažinti, kad mes tai pasėjome. Ir pasėjome, patekę į tokias sąlygas, kurios tą derlių keleriopai padidina.

A. Petrauskas

GRADINSKAS
NEŠIOJAMAS STEREO
PATEFONAS
TIK $46.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVĮ!

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11—12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS
Jeigu šiais 1971 metais rengiatės važiuoti į Lietuvą arba iškviesti iš Lietuvos savo gimines, tai jau metas iš anksto užsisakyti vietas, nes vėliau jų tikrai pritruks.
Vladas Rasčiauskas pirmas pradėjo organizuoti keliones į Lietuvą ir jau nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią vasarą jis organizuoja net 8 ekskursijas. Pirmosios dvi jau pilnos, bet liepos 6, 19, 26 ir rugpiūčio 9 d. ekskursijose dar yra kelios laisvos vietos, bet joms reikia skubiai registruotis. Visais kelionės reikalais kreipkitės į
WALTER RASK - RASČIAUSKĄ
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

SPECIALŪS PAKETAI
Į LIETUVĄ
Viskas apmokėta. Gavėjui nieko nereikia primokėti.
SPECIALUS 1 — $47.00
10 svarų grynų kiaulienos taukų, 10 sv. kvietinių miltų, 10 sv. ryžių, 10 sv. cukraus.
Pati vertingiausia dovana, kurią Jūs galite pasiųsti, yra IMITUOTI KAILINIAI
Nuostabaus vertingumo, plataus pasirinkimo Minkos (lygūs ar dryžiuoti), Mouton ar Persijos ėriukų.
Pilna kaina tik $99.00.
10 SKEPETŲ — $46.80
5 vilnonės skepetos su mažomis ar didelėmis gėlėmis arba turkiškais ornamentais ir 5 šilkinės skepetos, visokių spalvų. Siunčiant oro paštu, reikia pridėti $8.50.
KOMBINACIJOS SIUNTINYS DIDELĖS VERTĖS — $126.00
3 yardai medžiagos vyriškam žieminiam paltui, 100% vilna, 3 yrd. 100% vilnonės medžiagos moteriškam žieminiui paltui, 3½ yrd. 100% vilnonės medžiagos vyr. kostiumui, 3 yrd. 100% viln. medžiagos žieminei suknelei, 2 dvigubo dydžio paklodės, 2 pagalvės užvalkalai, 6 turkiški rankšluosčiai.
Yra ir daugiau specialių paketų.
Reikalaukite mūsų naujo iliustruoto nemokamo katalogo
UŽSAKYKITE DABAR.
UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23-rd Street
Fifth Floor.
New York, N. Y. 10010
TEL. 982-1530
Reikalaukite mūsų naujo nemokamo iliustruoto katalogo

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— **Lietuvių Moterų Piliečių Lygos** pusmetinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, birželio 6 d. Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St. Pradžia 1 val. p. p. Nares prašome atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Po šio susirinkimo bus atostogos keletą mėnesių. Po susirinkimo bus kavutė.

— **Lietuvių Brighton Parko Moterų klubo** pusmetinis susirinkimas neįvyks kaip buvo skelbta, nes svetainė yra naujai dekoruojama. Pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 1 d. Talman salėje.

— **Utenos Apskričio Klubo** piknikas įvyks sekmadienį, birželio 6 dieną buvusio Liepos darže, 82 St. ir Kean Ave. Bus skanių užkandžių ir visokių gėrimų. Geras orkestras šokiams. Pradžia 12 val. dieną. Prašom visus atsilankyti.

Komisija ir Valdyba

P. S. Birželio 8 d. Klubo susirinkimo nebus, nes yra remontuojama Talman svetainė. Sekantis susirinkimas įvyks po atostogų rugsėjo 14 d.

V. Juška, nut. rašt.

— **Chicagos Lietuvių Kęstučio Pašalpos klubo** mėnesinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, birželio mėn. 6 d., 1 val. popiet, Hollywood svetainėje, 2417 W. 43-čia gatvė.

Valdyba

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Dviejų Metų Mirties Sukaktis

A. † A.

ALEKSANDRAS ŠIMKŪNAS

Mirė 1969 m. birželio mėn. 8 dieną. Palaidotas Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.

Gimęs Lietuvoje, Joniškio parapijoje, Pavirčiuvės kaime.

Paliko nuliūdę: žmona ir sūnūs.

Mylimo Vyro ir Tėvo, a. a. Aleksandro atminčiai pagerbti, Šv. Mišios už Jo sielą bus atnašaujamos Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje birželio 8 dieną 7:30 val. ryte.

Prašome prisiminti Velionį savo maldose. Lai Gailestingas Dievas suteikia Jam amžiną atilsį.

Liūdinti **žmona, sūnūs ir giminės.**

A. † A.

CHARLES MILUŠAUSKAS (MILLER)

Gyv. 7018 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

Mirė 1971 m. birželio 3 d., 2:30 val. p. p., sulaukęs 80 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Marijampolės aps., Prienų vls.

Amerikoje išgyveno 60 metų.

Paliko nuliūdę: brolis Matas ir jo žmona Veronika Milušauskai. Lietuvoj liko trys broliai: Simonas, Motiejus, Juozas su šeimomis ir daugelis kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Kūnas bus pašarvotas šeštadienį 2 val. p. p. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st Street.

Pirmadienį, birželio 7 dieną 9 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Charles Milušausko giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Broliai ir jų šeimos.

Laidotuvių Direktorius Donald Petkus. Tel. 476-2345.

Keturių Metų Mirties Sukaktis

A. † A.

CHARLES KRIŠČIŪNAS

Gyvenęs Beverly Shores, Indiana, anksčiau gyveno Chicagoje, Town of Lake apyl.

Mirė 1967 metų birželio mėn. 2 dieną, sulaukęs 71 metų amžiaus.

Gimęs Lietuvoje, Panevėžio apskr., Krekenavos vals.

Palaidotas Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.

Paliko nuliūdę: žmona Josephine (Yuška), 2 dukterys: Christine Austin, žentas Charles, Eleanor Lukas, žentas Leonard, 7 anūkai ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Lietuvoje liko 3 seserys.

Mūsų brangiajam vyrui ir tėvui pagerbti bus laikomos Šv. Mišios 1971 metų birželio mėn. 6 dieną šv. Onos bažnyčioje, esančioje Beverly Shores, Ind., 10:00 val. ryto.

Kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus atsilankyti į pamaldas.

Mes Tavęs, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemelė.

Nuliūdę lieka:

Žmona, dukterys, žentai ir anūkai.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 — REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI: Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Associacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET — REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE — Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET — Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. — Phone COmmodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. — Phone COmmodore 4-2228
South Holland, Illinois

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

CTA tarnautojai padėjo banditams

Visa eilė CTA tarnautojų, kaip išaiškino policija, bendradarbiavo su banditais apiplėšiant keleivius CTA traukinėliuose. Septyni asmenys jau suimti ir dar ieškoma 19 gaujos narių. Plėšikai buvo pasidalinę požemių ir iškeltų traukinių stotis, kurias plėšdavo atskiros banditų komandos. "Darbas" vykdavo tarp 10:30 val. vakaro ir 4 val. ryto. Gaujai padėdavo keli CTA bilietų pardavinėtojai ir konduktoriai — traukinių palydovai.

Šlykštus nusikaltimas

Federaliniam teisme tris metus lygtinai gavo jaunas, 22 m. Northwestern universiteto studentas, kuris sekdavo spaudoje Vietname žuvusių pavardes ir adresus ir rašydavo žuvusio tėvams laiškus, pranešdamas, kad žuvęs kareivis buvęs jo draugas ir likęs skolingas jam pinigų.

Studentas Larry Heeb tuo būdu gavo iš 15 šeimų po 10 dol. Teisėjas, duodamas lengvą bausmę, pareiškė "Tu užsipelnei visuomenės paniekos, nes tai buvo šlykštus nusikaltimas. Tikiuosi, kad tu pasitaisysi".

Stiprūs įrodymai Silas Jayne byloje

Silas Jayne ir trys jo sėbrai buvo apkaltinti George Jayne nužudymu. Teisme prokuroras pristatė liudininką, kuris papasakojo, kaip jį Silas nusamdė nužudyti savo brolį, pažadėdamas už tą darbą 30,000 dol. Liudininkas buvęs su žmogžudžiu Barnes, kuriam jis davęs ne visus 30,000 dol. bet tik 12,500 dol., kitus pasilaikydamas sau.

Silas pažadėjęs liudininkui Adams ginti jį teismuose, jei jis pakliūtų. Po brolio nužudymo Silas žadėjo duoti jam dar du panašius "darbus".

Taupus sekretorius

Miręs valstijos sekretorius Paul Powell, kuris paliko 3 mil. dol., paliko ir nemažai privačių laiškų, kuriuos dabar patikrino speciali komisija. Iš laiškų paaiškėjo, kad Powell vos 6 mėnesius prieš mirtį atsisakė paskolinti vienam savo draugui porą tūkstančių dolerių. Jis laiške aiškinosi pinigų neturįs, nes turėjęs sumokėti pajamų mokesčių nemažą sumą. Kada Powell mirė, jo įstaigoje buvo rastos dėžės su 800,000 dol. Matyt, sekretorius pinigų nešvaistė.

Dirigentas FAUSTAS STROLIA diriguos IV-tosios Dainų šventės Jungtiniam lituanistinių mokyklų chorui

Išsiskyrusių tėvų gedulo diena

Birželio 20 d. švenčiama, kaip Tėvų dieną, o birželio 19 d. jau paskelbta "Bevaikių tėvų diena". Šią dieną įvairius "gedulo" protestus organizuoja ADAM grupė (American Divorse Association for Men). Svarbiausias susirinkimas įvyks Civic Center Plaza 11 val. ryto, birželio 19 d.

Išsiskyrę tėvai protestuoja, kad tūkstančiai vaikų skyrybų bylose būna atimami nuo tėvų. Skyrybose vaikų priežiūra 90 % atvejų būna skiriama motinoms, teismui visai nesirūpinant, ar jos tinkamos auklėti vaikus.

Tai bent ledai!

Antradienio audros padarė nuostolių Iowos, Illinois, Wisconsino ir Missouri valstijose. Buffalo, Iowa krito ledai beisbolo kamuolio didumo. Prie Moline, Ill. ledai buvę teniso sviedinio didumo, o Ridgeway, Wis., 30 mylių į pietus nuo Madisono, ledai buvę golfo sviedinio dydžio.

Nušovė plėšiką

Policija bandė suimti Gus Kalodimos 20 m. amžiaus, įtariamo dviejų motelių apiplėšimu. Jis tačiau policijai nepasidavė ir susišaudyme žuvo. Jo pagalbininkas ir dar du jauni, balti vyrai buvo suimti. Peršautas motelio tarnautojas, matęs Kalodimos plėšimo metu, jau atpažino jį, kaip plėšiką ir jo peršovėją.

Kalodimos neseniai buvo išmestas iš marinų korpuso ir buvo gydomas Great Lakes laivyno ligoninėje, iš kurios jis pabėgo gegužės 13 d. Policija jį įtarė, nes jau anksčiau su juo turėjo nemažai reikalų.

TRUMPAI

— *Julius Pakalka*, Chicagos Lietuvių Tarybos pirm., Jonas Jasaitis, LB Vidur. Vakarų apygard. pirmininkas ir vyr. sktn. Zuzana Juškevičienė dalyvaus šį sekmadienį Lietuvių Televizijos programoje trumpam pokalbiui apie birželio įvykių minėjimą.

— *Sen. Frank D. Savickas* pasisakė už visų gyventojų balsavimais išrinktas Švietimo tarybas. Iki šiol tarybos narius skirdavo miestų merai. Už gyventojų renkamas Švietimo tarybas pasisakė Marquette Parko lietuvių namų savininkų organizacija. Tą įstatymo projektą pasiūlė buvęs sen. John J. Lanigan. Balsavimai įvyks antradienį, birželio 8 d. įprastose balsavimo vietose.

— *Chicagos Parkų* distriktas praneša, kad nuo birželio 4 d. yra atidaromi visi paplūdymiai ir maudymosi baseinai.

— *Eglė Juodvalkytė* gavo iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) stipendiją studijuoti Baltistikos katedroje, Chicagos universitete. Katedros vedėjas yra P. Jonikas. SLA centrui ji parašė gražų laišką dėkodama už stipendiją šiai organizacijai ir visiems jos nariams.

— *Marquette Parke* šį savaitgalį stovyklaus Iroquois distrikto skautai. Jie ten turės įvairius skautiškus parengimus ir paradus, kurių pažiūrėti yra kviečiami apylinkės gyventojai.

— *SP/4 Raimondas Karalius* už gerą tarnybą Vietname yra apdovanotas medaliu. Tėvai gyvena Brighton parko apylinkėje

— *Evelina Pavilionis* buvo pagerbta St. Rita aukšt. mokyklos Motinų klubo specialioje sueigoje ir vaišėse. Jai suteiktas šių metų motinos titulas, įteiktos dovanos, gėlės ir puošmenos. Ji yra buvusi šio klubo pirmininkė.

— *Stanley Balzekas Jr.* yra IV-sios Dainų šventės Informacijos anglų kalba komisijos pirmininkas. Jis turi gerus ryšius su Chicagos istorikų d-ja ir kitomis kultūrinėmis organizacijomis, laikraščiais bei komunikacijos institucijomis. Kiekvienas lietuvis gali prisidėti prie šios šventės propagavimo pakviesdamas į ją savo draugus darbovietėse, gyvenvietėse ar organizacijose. Šventė įvyks liepos 4 d. Chicagos amfiteatre.

Prekės brangsta, kainos kyla,
Doleriuko aiški byla.
Laikas pirkti daiktą gerą,
Parduotuvėje pas Tverą.

TVERAS — JEWELRY,
2646 W. 69 Street.

Kaip geram pirkėjui dera,
Jisai eina tik pas Tverą.
(Sk).

◆ Čiurlionio Ansamblio Koncertas Čikagoje, š. m. birželio 5—6 d. d., šeštadienį, 7:30 val. vak. ir sekmadienį, 3 val. p. p. Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje. Pelnas skiriamas persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje remti.

Bilietai: Marginiuose ir pas platintojus.

Koncertų dienose bilietai gaunami prie įėjimo. Kasa bus atdara šeštadienį 5 val. vak., o sekmadienį 12 val.

Koncertui Rengti Komitetas

(Pr)

◆ IV-sios Dainų Šventės Banketas įvyks liepos 4 d. Conrad Hilton viešbuty, 720 So. Michigan Ave., Chicago. Pradžia: 7:00 val. vak. kokteilis, 8:00 — vakarienė, asmeniui $12.50. Užsakymus su pinigais siųsti Onai Gradinskienei — 2512 W. 47th St., Chicago, Ill. 60632, telef. 376-1998. **Atskiri pakvietimai nebus siunčiami.** Visi lietuviai kviečiami dalyvauti. Jaunimo šokiai kitoje salėje. Įėjimas $2.00 asmeniui. (Pr).

◆ IV Dainų Šventės Nakvynės Komisija prašo visų lietuvių, gyvenančių Chicagoje suteikti nakvynę iš toliau atvykstantiems choristams į Dainų šventę, kuri įvyks liepos 4 d. Chicagoje.

Galintieji suteikti nakvynę, prašomi skambinti šiems komisijos nariams:

(Marquette Parko ir Gage Parko gyventojų patogumui) Linas Raslavičius, tel. 776-3254 arba Augusta Šaulytė, telel. 476-5848.

(Brighton Parko gyventojams):

Žibutė Paulėnaitė, telefonas 656-4276.

(Cicero gyventojams):

Saulius Kuprys, tel. 863-8733.

Nakvynės Komisija iš anksto visiems taria nuoširdų ačiū.

(Pr).

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

DAŽAU NAMUS
IŠ VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

MARQUETTE MATTRESS CO.
Mattresses Box Springs, all sizes. Brand Names, dicontinued patterns. Mixmatched sets — up to 50 percent off. Bunk beds, trundles, sleepers. Bedroom Suites. Quality at low, low prices.
3150 West 63rd Street, Chicago
Phone 434-5815

BRIGHTON
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HOME LOANS — INSURED SAVINGS
Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-8248

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Nuo 1914 metų
Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.
Sąskaitos apdraustos iki $20.000
Frank Zogas, President
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470
5% Passbook Savings All accounts compounded daily — paid quarterly
6% 2 Years Savings Certificate (Minimum $5.000)

ELKINS INSTITUTE OFFERS BOTH
ENGLISH especially designed for the field AND the course in T. V. & Radio repair.
For detailed information call
286-0210
T. V. & Radio repair
COURSE
Approved for veterans training
3443 No. CENTRAL

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

RECEPTIONIST SECRETARY
$160 PER WEEK
For new management consulting firm, very responsible job. Client contact, small friedly office, health insurance, benefits.
Call Mr. SMALLANCE
726-0836
After 7 P. M. call
525-5953

REIKALINGA ŠEIMININKĖ
Gyventi vietoje. Turi mėgti mažus vaikus ir kalbėti angliškai. Skambinkite dienomis 733-2141 arba vakarais 679-8823.

WOMEN
FOR GENERAL HOUSEKEEPING
Private room and bath for couple. References required.
Call 835-1060

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas su baldais suaugusiems antram aukšte. 6541 So. Campbell Ave. Tel. WA 5-6616 po 4 val. popiet.

CICERO IŠNUOMOJAMAS 5 kambarių 2 miegamų butas tik suaugusiems. Tel. 652-4343

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS VYRUI, su patogumais, Marquette Parke. Skambinkite 476-8184.

WANTED TO RENT
Ieško butų

IEŠKAU NUOMOTI 3 ARBA 4 KAMBARIŲ BUTO. Skambinkite telef. LA 3-3558.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

GROCERY STORE
IN OAK LAWN
857-9384

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

DĖMESIO! KARPENTERIS!
Pataisysiu viską, kas tik reikalinga prie namų — didelis ar mažas darbas. Pastatysiu ir naują. Tel. 582-7595.

PARDUODAMA DANTU TECHNIKO motoras ir presas, šaldytuvas ir stalas su stalčiais. Tel 247-6948.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

SKUBIAI parduodamas mūrinis namas: maisto krautuvė ir du butai Brighton Parke.
2 BUTAI ir šalia tuščias sklypas Brighton Parke.
BIZNIO PATALPA ir 3 butai. Gražiai atrodantis mūrinis namas Marquette Parke.
ŠIMAITIS REALTY
2737 WEST 43 STREET
CL 4-2390

1½ AUKŠTO 2 BUTŲ
Arti 59-tos į vakarus nuo Pulaski 6 kambariai savininkui ir 3½ kamb. antram aukšte. Abu butai su moderniomis kabinetinėmis virtuvėmis, 1-mam aukšte su įmontuotomis krosnimis. Rūsys yra paruoštas iškalti lentelėmis su vandentiekiu voniai. Stebėtinai žema kaina — tik $25,900. Tokio kito bargena kaip tas niekur nerasite.
Skambinkite stebukladariui.
Skambinkite MICHAELS dabar.
Kalbame lietuviškai.
254-8500

CICERO — Netoli nuo 22nd St. 3 butų mūras. 5-5-2 kambariai. Apynaujė gazo šilima, 2 mašinų garažas, geros pajamos. $26,500.
SVOBODA, 2134 So. 61st Ct., Cicero BI 2-2162. Jei neatsako — LA 1-7038

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

BUTŲ NUOMAVIMAS
SAVININKAMS NEMOKAMAI
Namų pardavimas, pirkimas.
Įvairūs draudimai.
BUD'S REAL ESTATE
BALYS BUDRAITIS
4307 So. Kedzie, Chicago
TEL. — 254-5551
1339 State St., Lemont, Ill.
TEL. — 257-5542

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

NIEKUR GERIAU
1½ AUKŠTO 20 metų mūras. Gražūs 2 butai, uždari pušų porčiai, naujas stogas, gazu šildymas, 2 auto garažas, platus sklypas, arti mūsų. Našlė neužprašo — $33.500.
SKONINGAI MODERNUS 7 kambarių mūras ir 2 auto garažas. Tviska švara, tvarka ir graži gatvė arti ofiso. $23.900.
PRIE BAŽNYČIOS ir vienuolyno dviem butam 30 pėdų sklypas už $10,900.
PAJAMŲ mūro bungalow: vienas didelis švarus butas apačioje ir kitas 3 kambarių atskiras viršuje, moka 70 dol. nuomos. Artima smagi vieta. $19,000.
5 BUTŲ gelsvas mūras — 2 x 5, 2 x 3 ir 1 x 4 kambarius, 3 auto mūro garažas, du blokai nuo parko. $47.000.
PRIE PAT MARQUETTE PARKO apynaujė mūro rezidencija. Savininkas iškeliamas išvažiuoja. Greitas pasiūlymas. $29.000.
8 BUTU 15 metų šviesus 2 aukštų mūras prie Evergreen. Rūsys, beisboard šildymas, elektriniai pečiai, 50' sklypas, $14.000 pajamų, apie $25,000 įmokėti, tik $75.500.
Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

10 BUTU, mūras, alum. langai, šil. gazu. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik $79.500.
6½ KAMB., 18 metų mūr., šil. gazu, įrengtas rūsys, 2½ vonios, 2 autom. garažas. Apylinkė 68-tos ir Pulaski. $26.900.
1½ AUKŠTO 12 metų mūrinis. Šilima gazu, centrinis vėsinimas, gražiai įrengtas rūsys, 2 auto garažas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47tos ir Pulaski. $37.500.
2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šilima gazu, aliuminijaus langai, 2 automobilių garažas, Marquette Parke. Tik $28.900.
3 MIEGAMŲ apynaujis mūras. Šilima gazu, aliuminijaus langai, centrinis vėsinimas, 2 automobilių garažas, 71-mos ir Troy apylinkėje. $29,000.
NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

ARTI 67-TOS IR PULASKI
Didesnis ir geresnis kaip naujas, puošnus 5½ kambarių mūras su 3 dvigubo dydžio miegamaisiais, patogia virtuve ir valgomuoju joje, ąžuolinėmis spintelėmis, durimis ir medžiu. Hollywood stiliaus vonia, thermophan langais į gražų kiemą, potvynio apsauga beismante. Savininkas perkeltas iš valstijos. Paskubėkite. Skambinkite stebukladariui.
Skambinkite MICHAELS dabar.
Kalbame lietuviškai.
254-8500

BRIGHTON PARKE
PARDUODAMAS MŪRINIS
2 AUKŠTU NAMAS
5½ kamb. ir 5 kamb., šildomas karštu vandeniu - gazu. 2 automobilių garažas. Labai geroj vietoj.
Skambinti po 6 val. vak.
Tel. LA 3-1937

5 KAMBARIU beveik naujas bungalow geroje pietvakarių apylinkėje. Įrengtas beismantas.
Tel. CL 4-2390

ADDISON — By owner. Brk. and alum. Bi-level, liv., din. "L", lge. fin. rec. w-blt.-in stv. and oven. 20' fin. rec. rm., util rm., 2 ba., 3 lge. bdrms., storage shed, lge. fenced-in yard water softer. 2 blks. to schls. and shop. $33.500.
Call 833-6128

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba Ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

REMKITE TUOS BIZNIERIUS KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Saulėta, dieną 85°, naktį 65°.
Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:22.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII — Chicago, Ill. — Pirmadienis, Birželio-June 7 d., 1971 m. — Kaina 15c — 133

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

RAGINA PAŠALINTI KARALIŲ HUSSEINĄ

SIŪLO IŠTIRTI SENĄ KLAUSIMĄ

"Operation Keehaul" — priverstina repatriacija

JAV Kongreso, Atst. Rūmų narys John M. Ashbrook, iš Ohio valstijos, š. m. balandžio 22 d. Atst. Rūmuose pasiūlė Rezoliuciją 399, kuria siūloma Rūmuose sudaryti komisiją ištirti JAV įstaigų įvykdytą karo belaisvių bei civilinių asmenų prievartinę repatriaciją į Sovietų Sąjungą antrojo pasaulinio karo metu ir jam pasibaigus. Rezoliucijos projektas perduotas A. Rūmų taisyklių (rules) komitetui. Atst. Ashbrook savo kalboje plačiai palietė Simo Kudirkos išdavimo rusams įvykį ir pažymėjo esant teigiamu dalyku tai, kad šis gėdingas įvykis buvęs tiriamas įstaigų bei surašyta šimtai tyrimų, apklausinėjimų puslapių.

Ashbrook šį įvykį palygino su prievartos būdu įvykdytu kelių milijonų žmonių repatriavimu, antrojo pasaulinio karo metu ir jam pasibaigus. Tai buvo vadinamas "Keehaul" veiksmas (operatiotn). Tai buvęs tiesiog neįtikėtinas įvykis ir jei tuo metu, atstovo žodžiais, tas reikalas būtų buvęs iškeltas viešumon, kaip yra buvę su Kudirkos epizodu, tai irgi būtų buvę sulaukta atitinkamų įstaigų žygių bei reakcijos. Tačiau, nelaimei, dar ir šiandien niekas tų įvykių nėra visapusiškai iškėlęs į viešumą.

Ashbrook dar priminė, kad 1944 metais pradedant ir dar ir 1947 metais civiliniai asmenys ir karo belaisviai buvo grąžinti sovietams prieš tų žmonių valią ir išgabenti į komunistų valdomas žemes. Tų žmonių tarpe buvo rusai, ukrainiečiai, lenkai, vengrai ir Baltijos kraštų gyventojai. Jie visi nepaprastai bijojo sugrąžinimo rusams, nes tai grėsė jų gyvybei. Ne vienas jų nusižudė, nes nenorėjo susidurti su sovietų "teisingumu".

JAV valst. departamentas, teigė atstovas Ashbrook, kaip ir Kudirkos atveju, buvo suvaidinęs neaiškų vaidmenį. Medžiagos apie tą vaidmenį bei apie "Keehaul" veiksmus galima rasti praėjusių ir šių metų "Congr. Record" laidose.

Vienas asmuo, Julius Epstein, dar nuo 1956 m. siekė minėtus kelti viešumon, juos pristatyti JAV senatui. Šiuo metu, Ashbrook mano, amerikiečių visuomenė turi teisę susipažinti su "Operation Keehaul" lygiai tiek pat, kiek jai rūpėjo ir visos Simo Kudirkos įvykio aplinkybės.

Dėl to jo siūlytoje Rezoliucijoje pradžioje nurodyta, kad dėl 1944—1947 m. vykdytos prievartinės repatriacijos milijonai antikomunistų žuvo sovietų sušaudyti, pakarti ar buvo išgabenti į sovietų darbo-vergų stovyklas, be to, tie veiksmai — "Keehaul operacija" negali būti pateisinti Jaltoje, 1945 m. vasario 11 d. pasirašyta sutartimi karo belaisvių ir civilinių asmenų pasikeitimo reikalu. Taip pat pažymėta, kad buvusioji repatriacija grubiai pažeidė Amerikos tradicijas teikti globą politiniams pabėgėliams, be to, kadangi tie įvykiai atsiliepė ir geriems dvasiniams ryšiams su antikomunistinėmis tautomis anapus geležinės uždangos ir kadangi dokumentai, su ta repatriacija turėję ryšio, buvo amerikiečių kilmės ir kadangi JAV prezidentas tų dokumentų jau nebelaiko visiškai slaptais, todėl ir atstovo pasiūlyta septynių asmenų komisija Atst. Rūmuose.

Tos komisijos uždavinys — pagrindinai ištirti "Operation Keehaul" buvusias aplinkybes, ir, joms paaiškėjus, išaiškinti, kas buvo dėl tų veiksmų, vykdytų amerikiečių karinių bei civilinių įstaigų Vokietijoje ir kitur, prieš 25 metus — atsakingas. (E)

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

SAIGONAS. — Į Pietų Vietnamą perbėgo karininkas, kurio brolis yra vienas svarbiausių Hanojaus diplomatų, buvęs ilgą laiką ambasadorium Prancūzijoje. Kai žinia apie majoro Van So pabėgimą į Saigono pusę pasiekė Hanojų, jo brolis tuoj buvo atšauktas iš Paryžiaus.

MASKVA. — Sovietų spauda, rašydama apie Nato valstybių konferenciją, puola jas už rengimą konferencijos Portugalijoje, kuri esanti viso pasaulio pasmerkta už savo kolonijinę politiką. Sovietai puola ir naują Nato sekretorių olandą Luns, kuris esąs senas ir užkietėjęs Portugalijos režimo šalininkas. Maskvos laikraščių komentarai apie būsimas derybas dėl kariuomenės sumažinimo Europoje tvirtina, jog vakarų valstybės nenori derėtis ir stato iš anksto įvairias sąlygas.

LONDONAS. — Sovietų užsienio reikalų viceministeris Carapkinas atvyko į Londoną, kur jis bandys sužinoti britų pažiūras į pasiūlytą kariuomenės sumažinimo klausimą.

DETROITAS. — Tymsterių unijos buvęs prezidentas Hoffa gaus nemažą pensiją. Unija žada pasiūlyti savo atstovų suvažiavimui pensiją Hoffai iki gyvos galvos po 75,000 dol. į metus. Kalbama apie pensiją ir jo žmonai, kuri irgi buvo tymsterių unijos apmokama tarnautoja.

WILDWOOD. — New Jersey lėktuvų lenktynėse dviem atvejais įvyko susidūrimai ore. Vienoje nelaimėje nukrito vienas lėktuvas ir jo pilotas užsimušė. O kitame susidūrime net trys lėktuvai, skrisdami pasisukime, įlėkė viens į kitą ir visi nukrito. Čia žuvo trys lakūnai.

PARYŽIUS. — Prancūzija Ramiajame vandenyne išsprogdino nedidelę branduolinę bombą. Čia bus ir daugiau sprogdinimų, bandant naujausius Prancūzijos ginklus.

ČIKAGA. — Policija šiaurinėje miesto dalyje išvaikė apie 700 jaunuolių, kurie norėjo pasilikti prie ežero ir po 11-tos val., kada uždaromi visi miesto parkai.

LOS ANGELES. — Tailandijos princas Varanand pranešė policijai, kad jam gyvenant Los Angeles viešbutyje vagys išnešė iš jo kambario 5,000 vertės brangenybių ir 2,000 dol. pinigų.

PARYŽIUS. — Amerikietis rašytojas Julien Green buvo priimtas į Prancūzijos Akademiją, kaip pirmas užsienietis. Rašytojas yra gimęs Prancūzijoje ir daugiausia rašė prancūzų kalba.

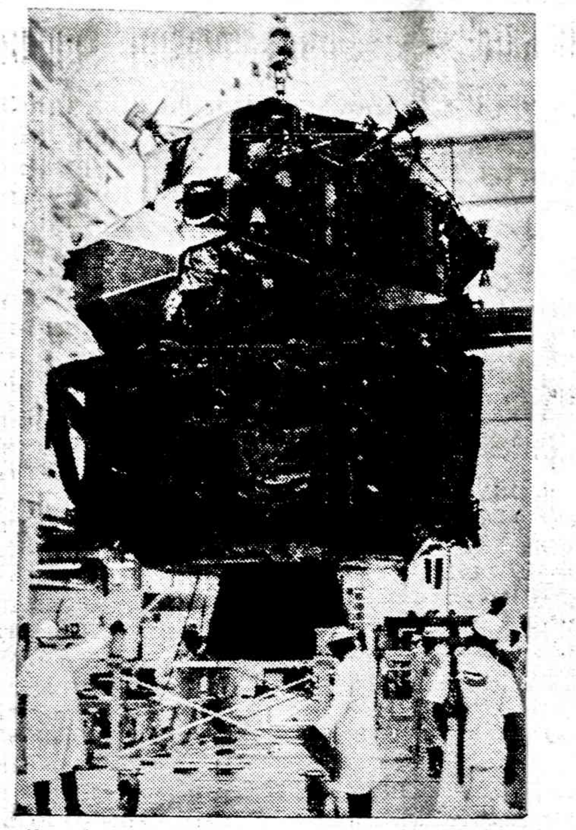

Cape Kennedy jau baigtas tikrinti mėnulio erdvėlaivis, kuriuo astronautai David Scott ir James Irwin bandys nusileisti ant mėnulio. Skridimas numatomas liepos mėn.

AMERIKA PLANUOJA STATYTI NAUJĄ POVANDENINIŲ LAIVŲ SERIJĄ

GROTON. — Gynybos sekretorius Laird, atidarydamas naujo Amerikos povandeninio laivo statybos darbus, atidengė žinią, kad Amerika planuoja visai naują povandeninių laivų rūšį. Tie laivai bus daug didesni už laivus, kurie ginkluoti Polaris ar Poseidono raketomis, o jų raketos galės skristi iki 6,000 mylių, kada Poseidono raketos skrenda iki 3,000 mylių. Kita povandeninių laivų rūšis bus ginkluota raketomis, kurios nenešios branduolinių užtaisų, kaip Polaris, bet jų raketos bus skirtos sunaikinti laivus, esančius už 100 mylių.

Sekretorius Laird pareiškė, kad 1968 metais Amerikos karo laivų statyba buvo visai sustojusi. Dėl to kaltas Vietnamo karas, pareikalavęs didelės dalies gynybos biudžeto. Dabar laivai vėl statomi, nes turimi jau ima pasenti.

Jūrų laivyno sekretorius John Chafee, iškilmėse nuleidžiant povandeninį laivą "Silversides", įspėjo klausytojus, kad sovietų vis augantis povandeninis laivynas yra tris kart didesnis už Amerikos laivyną ir sudaro Amerikos jūrų keliams didelį pavojų.

Amerikos *žvalgyba turi žinių*, kad komunistinė Kinija irgi jau stato savo pirmą branduoline energija varomą povandeninį laivą. Senesnio modelio, dyzeliniais motorais varomų povandeninių laivų Kinija jau turinti virš 40. Vienas jų šaudo raketas, panašiai, kaip sovietų povandeniniai laivai, kurių planais kinai naudojosi statydami savo laivus.

Neseniai į generolo laipsnį buvo pakeltas Roscoe Cartwright, 51 m.

Novotny vėl priimtas į partiją

PRAGA. — Rytų Europos komunistų šaltiniai pasakoja, kad Antonin Novotny, vadovavęs Čekoslovakijos partijai ir vyriausybei nuo 1953 m. kovo mėn. iki 1968 m. sausio mėn. vėl buvo priimtas atgal į komunistų partijos eiles. Aleksandrui Dubčekui iškilus į partijos vadus, Novotny buvo išmestas iš partijos 1968 m. gegužės mėn. už jo pravestus komunistų partijos narių teismus ir kalinimus.

Sakoma, kad Novotnio priėmimas į partiją buvo pasiektas kompromiso keliu. Partijos vadovybėje yra dar daug įtakingų Novotnio šalininkų. Jie reikalavo teisti Dubčeką ir jo šalininkus. Tie stalinistai atsisakė savo reikalavimo su sąlyga, kad bausmė bus nuimta ir Novotniui. Paskutiniame kongrese iš partijos centro komiteto buvo pašalinti keli Novotnio draugai, jų tarpe Jiri Henrych. Jie tačiau palikti partijos eilėse.

LONDONAS. — Britų komonvelto 14 šalių sutiko su Britanijos planu įstoti į Europos rinką ir priėmė britų "cukraus planą", kuris leistu cukrų eksportuojančioms šalims parduoti cukrų Europoje be didelių muitų.

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų sekr. U Thant pareiškė spaudai, kad nėra jokios vilties, kad jis dar pasiliktų savo vietoje kitam terminui. Jis norįs pasitraukti iš viešo gyvenimo, sugrįžti į Burmą galvoti, skaityti, rašyti ir ilsėtis.

Kalba apie derybas

LISABONA. — Valstybės sekretorius Rogers pasiūlė Nato konferencijai sudaryti užsienio reikalų viceministerių komisiją, kuri apsvarstytų derybų su sovietais dėl kariuomenių sumažinimo Europoje klausimus. Danija jau pasiūlė susirinkti Kopenhagoje.

Kalbant apie abipusį karo jėgų mažinimą, Nato valstybės pirmiausiai reikalautų, kad sovietai išvežtų kariuomenę iš Čekoslovakijos, Lenkijos ir Rytinės Vokietijos, kur yra 27 sovietų divizijos. Už tai Nato valstybės išvežtų kariuomenę iš Vakarų Vokietijos ir Danijos.

Vokietijos užsienio reikalų ministeris Walter Scheel sveikino galimybę tartis dėl karinių jėgų sumažinimo, tačiau įspėjo, kad laikas dar nėra palankus tokioms deryboms. Jis siūlo geriau išsiaiškinti su sovietų valdžia, kokie jos planai. Reikia žiūrėti, kad derybose nebūtų apeitas ar pamirštas ir Berlyno klausimas. Vokietijos ministeriui pritarė ir Britanijos atstovas.

Lenkas pabėgėlis

"Lenkas jūrininkas prašo globos JAV-se" — tokią žinią JAV spaudos agentūra AP pranešė iš Filadelfijos. Ji spaudoje paskelbta gegužės 27 d. Esą, Camden, N. Jersey uoste lenkas jūrininkas pasišalinęs iš laivo ir geg. 26 d. buvęs perduotas Amerikos Lenkų Sąjungos, Filadelfijoje, globai.

Laivo "M. S. Zambrow" jūrininkas ir virėjas Zbigniew Pawloyski, laivyne dirbęs 11 metų, buvo nuvykęs į Camden policijos būstinę — šioji pabėgėlį nukreipė Filadelfijos imigracijos pareigūnams.

Jūrininkas, nemokąs anglų kalbos, per vertėją policijai pasakęs, kad "vyriausybės reikalai Lenkijoje blogėja kiekvieną dieną". B. Bernard, imigracijos įstaigos atstovo teigimo, jūrininkas užpildęs prašymą politinei globai ir jo prašymas persiųstas JAV imigracijos vyr.. būstinei į Vašingtoną. Kol reikalas bus išspręstas, jūrininką globoja Amerikos Lenkų Sąjunga. Lenkui iš *laivo* pasišalinus, laivas išplaukė į Baltimore uostą. (E)

Maumee upė prie Waterville, Ohio, paskutiniu metu tapo švaresnė, nes vietinių skautų grupė ėmė rankioti upe plaukiančias ar prie krantų užkliuvusias šiukšles. Vien plastikinių butelių skautai surinko 1,300.

IZRAELIO - ARABŲ KARO METINĖSE PARTIZANAI IŠĖJO PRIEŠ KARALIŲ

BAGDADAS. — Septynios palestiniečių arabų grupės, įskaitant ir didžiausią jų organizaciją Al Fatah paskelbė Bagdade atsišaukimą, kuriame ragina visus arabus į kovą prieš Jordano karalių Husseiną. Atsišaukime sakoma, kad karalių reikia nuversti, nes tik tuo būdu galima išgelbėti palestiniečių organizacijas, prieš kurias karaliaus vyriausybė vedanti naikinimo karą. Palestiniečiai atsišaukimą paskelbė ketvirtų metinių nuo Izraelio - Arabų karo proga. Siūloma Jordane steigti "tautinės vienybės" vyriausybę.

Palestiniečiai arabai, remiami lėšomis ir ginklais įvairių arabų valstybių, Jordane jau seniai nerimauja. Jiems reikalaujant karalius keitė vyriausybes, keitė kariuomenės vadus. Kelnais atvejais karaliaus kareiviai ir partizanai vedė civilines kovas, kuriose nemažai partizanų žuvo. Iki šiol tik kairiosios, revoliucinės palestiniečių grupės pasisakydavo prieš karalių. Pirmą kartą jį nuversti ragina ir Al Fatah, didžiausia ir įtakingiausia grupė.

Šešių dienų karo metinių proga partizanai sustiprino veiklą izraelitų okupuotose žemėse. Gazos pakraštyje, arabų pabėgėlių stovykloje buvo nušauti trys arabai, jų tarpe 16 metų mergaitė. Prie Jeruzalės partizanai apšaudė pravažiuojantį automobilį, kuriame tačiau važiavo ne žydai, bet arabai, kurių du buvo sužeisti. Arabų partizanai, negalėdami lengvai prieiti prie Izraelio kareivių ar pareigūnų, dažnai žudo savo žmones, daugiausia už bendradarbiavimą su priešo — Izraelio įstaigomis.

Vyriausias Amerikos diplomatas Egipte Donald Berg išskrido į Paryžių, kur susitiko su valstybės sekr. Rogers. Egipto pareigūnai tvirtina, jog Egipto nauja sutartis su sovietais nepakeis Egipto nusistatymo ieškoti galimybių atidaryti Suezo kanalą, kaip siūlė Egiptui sekretorius Rogers.

Apie S. Kudirką

Visa eilė JAV, Europos ir kitų kontinentų dienraščių gegužės 28 d. paskelbė apie Simo Kudirkos nuteisimą 10 metų bausme. Ne vienas dienraštis paskelbė ir vedamuosius, dėjo specialius piešinius. "Daily News", New Yorko dienraštis, turįs per 2 mil. egz. tiražo, geg. 28 d. vedamajame "10 metų Kudirkai" pažymi, kad dviem Pakr. Sargybos pareigūnams, buvusiems atsakingiems dėl Kudirkos išdavimo, buvo leista pasitraukti į pensiją, tuo tarpu Kudirka, siekęs globos JAV laive, dabar nuteistas 10 metų kalėti vergų stovykloje. Abi bausmės tiek skirtingos, kad, pasak laikraščio, dėl to nesunku parašyti ir laikraščio vedamąjį.

Tas pats dienraštis vedamųjų puslapy įdėjo ir taiklų piešinį, pavadintą "Sovietų 'teisingumas'" — pavaizduotas lietuvio pabėgėlio likimas, jam iš "Vigilant" laivo atsiduriant darbo stovykloje. Reagavo ir kitų JAV miestų spauda. (E)

Rumunų prezidentas lankosi Kinijoje

PEKINAS. — Rumunijos delegacija Kinijoje buvo sutikta labai iškilmingai ir šiltai. Pats Mao Tse Tungas pasveikino prezidenta Ceausescu, pabrėždamas abiejų partijų, abiejų vyriausybių ir abiejų liaudžių draugiškumą. Kinijos žinių agentūra paskelbė Mao sveikinimo tekstą, kur jis kviečia jungtis ir nuversti imperializmą ir visą reakciją.

Jau seniai spėliojama, kad svarbiausias ryšininkas tarp Amerikos ir Kinijos gali būti Rumunijos prezidentas Ceausescu, kuris gerai sugyvena su Kinija ir su Amerika. Sakoma, kad jis kartu bando suvesti į vieną ideologinį kelią ir Maskvą su Pekinu.

Naujas sovietų skridimas erdvėje

MASKVA. — Vakar sovietai pasiuntė į erdves tris kosmonautus. Jų erdvėlaivis bandys susitikti orbitoje skriejančią erdvės stotį "Saliut", kuri buvo pakelta į erdvę balandžio mėn.

Sovietų radijas skelbia, kad Sojuz 11 erdvėlaivis, vadovaujamas Georgi Dobrovolski turi ir du inžinierius: Vladislav Volkov ir Viktor Pacajev.

Balandžio 24 d. Sojuz 10 buvo susitikęs erdvėje stotį ir susijungęs su ja skrido drauge penkias valandas ir 30 min.

KALKUTA. — Choleros epidemija iš Pakistano pasiekė jau ir Kalkutą, kurion per paskutines tris dienas atvažiavo apie 100,000 pakistaniečių pabėgėlių.

Daugiau gyventojų Lietuvos miestuose

Ryšium su paskelbtais naujais duomenimis apie Lietuvos gyventojų sudėtį "Tiesa", geg. 11, įdėjo savo bendradarbio pasikalbėjimą su Centrinės statistikos valdybos, maskvinio padalinio Vilniuje, viršininko pavaduotoju P. Adliu, kuris pateikė keletą apibendrinimų.

Dėl Lietuvos gyventojų didesnio skaičiaus miestuose, kaip kaimuose, jis pažymėjo, jog penkiuose didžiausiuose miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžy — Red.) gyvena daugiau kaip milijonas gyventojų. Tai — trečdalis visų gyventojų. Sumažėjęs mažų miestų skaičius — 1959 m. miestų iki 2,000 gyventojų buvo 46, o dabar jų skaičius sumažėjo iki 34.

Gyventojai iš vienkiemių keliasi į gyvenvietes. Tai rodo duomenys: 1959 m. vienkiemiuose gyveno daugiau 70 proc. kaimo gyventojų, gi 1970 m. kuriamose ūkių gyvenvietėse gyveno jau 46 proc. kaimo žmonių. Esama 1400 gyvenviečių, turinčių daugiau kaip po 200 gyventojų. (E)

BOSTONAS. — Sovietų keleivinis lėktuvas, negalėdamas dėl blogo oro nusileisti New Yorke, pirmą kartą nusileido Bostono aerodrome.

LIETUVIŲ JAUNIMO VASAROS KELIONĖ

Kaip minėjome paskutiniuose trejuose numeriuose (LJIC biuleteniuose), šią vasarą vyksta jaunimo kelionė per visą Š. Ameriką t. y. per JAV, Kanadą ir Meksiką. Kelionė bus labai įvairi ir skirtinga nuo kitų kelionių. Planuojame sustoti didesnėse lietuvių kolonijose, kur bus suruoštos įvairios pramogos — suvažiavimai, šokiai, ekskursijos, išvykos į pliažą, laužai ir t. t., talkininkaujant L. B. valdyboms ir LJIC atstovams. Miestuose nakvynes parūpins lietuvių šeimos, o gamtoje, pakeliui, miegosime palapinėse, patys maistą pasiruošime. Kelionėje stengsimės kalbėti tik lietuviškai, tai iš to naudos bus visiems. Kelionėje tikimės turėti jauną daktarą, automobilių mechaniką, taip pat tautinių šokių mokytoją ir dainų vadovą. Keliausime ir dienotvarkės laikysimės, nepaisant žmonių skaičiaus. Jei pritrūktų vietos autobusiukuose ar automobiliuose, tai išnuomosime daugiau. Mes laikysimės tokio lankstaus ir palankaus mašruto dėl to, kad, pažindami gyvenimo aplinkybės ir sunkumus, norime visiems norintiems keliauti duoti progą įsijungti nors ir vėliau. Pageidaujama pranešti bent keletą dienų iš anksto, kad galėtumėm pranešti sekančiam miestui ar vietovei tikslų žmonių skaičių, kad ten galėtų atitinkamai mus priimti.

Kelionė yra patogi visiems tuo, kad jaunimas galės prisijungti ir pakeliui. Kiekvienam mūsų nurodytame mieste jaunimas galės prisijungti ar atsiskirti. Tokiu būdu jaunuolis, pvz. turėdamas dvi savaites atostogų, galės atskristi į vieną iš mūsų pakeliui miestų, o atsiskirti kitame ir t. t.

Pakeliui miegosime palapinėse ir autobusiukuose. Turėtų užtekti palapinių, bet, reikalui esant, galėtume išnuomoti ir daugiau, visai kelionei kaina numatoma apie $225. Čia įskaičiuojama nakvynė ir visos transportacijos išlaidos. Maistas atskirai. Tikimės, kad miestuose maistą parūpins lietuvių šeimos, o kitos išlaidos tai būtų privačios. Apskaičiuojame, kad $325 užtektų visai kelionei su maistu ir viskuo kukliai keliaujančiam. Kurie turės savo automobilius, kelionės išlaidos bus atitinkamai mažesnės.

Kelionė galėtų būti paskirstyta į keturias dalis. Pirmoji nuo Bostono iki Chicagos. Ekskursijos po miestus, suvažiavimai, stovyklų lankymasis, laužai, gegužinės prie vandens ir dalyvavimas Dainų šventėj.

Antroji dalis nuo Čikagos iki Los Angeles. Gyvensime daugiausia po atviru dangumi, grožėsimės š. Amerikos gamta, kalnais, plauksime, irkluosime ir t. t. Pakeliui sustosime lietuvių kolonijose bei įdomesniuose miestuose.

Trečioji dalis bus panaši į antrą. (Nuo L. A. iki Washington, D. C.), tik nebus tokia didinga gamta. Sustosime pakeliui įdomesniuose miestuose ir t. t.

Ketvirtoji dalis nuo Washingtono iki Bostono bus panaši į pirmą kelionės dalį. Bus proga susitikti su Atlanto pakrasčių jaunimu, dalyvaujant stovyklose, šokiuose ir t. t.

Kiekviena lietuvių kolonija pakeliui ruošiasi mus priimti su įvairia jų pačių paruošta programa, dėl to tikimės nemažai įvairumo ir įspūdžių.

Kelionė gali atverti neviešnam jaunuoliui akis ir sužadinti jo širdį. Jaunuolis, dalyvaves šioj kelionėj, turės progos susitikti su arti 75% lietuviško jaunimo Šiaurės Amerikoje, turės taip pat progos išmokti ir naujų dainų, šokių, pamatyti Šiaurės Ameriką ir sudaryti artimų draugysčių, žvelgiant į II Pasaulinio Lietuvių Jaunimo Kongresą sekančiais metais.

Lauksime jūsų dalyvavimo ir susitikimo pakeliui.

Lietuvių Jaunimo Informacijos Centro Valdyba

P. S. Norintieji užsiregistruoti į kelionę skambinkit į LJIC būstinę (617) 268-5575 iki birželio 12, 12 val. vakaro, o vėliau LJIC atstovams pagal kelionės tvarkaraštį.

Trumpai

Kelionė bus filmuojama Rimo Žuko iš Kalifornijos, kuris vėliau žada pagaminti dviejų valandų spalvotą filmą.

Kelionei vadovaus Gintaras Karosas (Boston) ir Vytas Katilius (Los Angeles).

Trumpiau apie atskirus sustojimus bei programą rasite LJIC biuletenyj (Veiklos kalendoriuj).

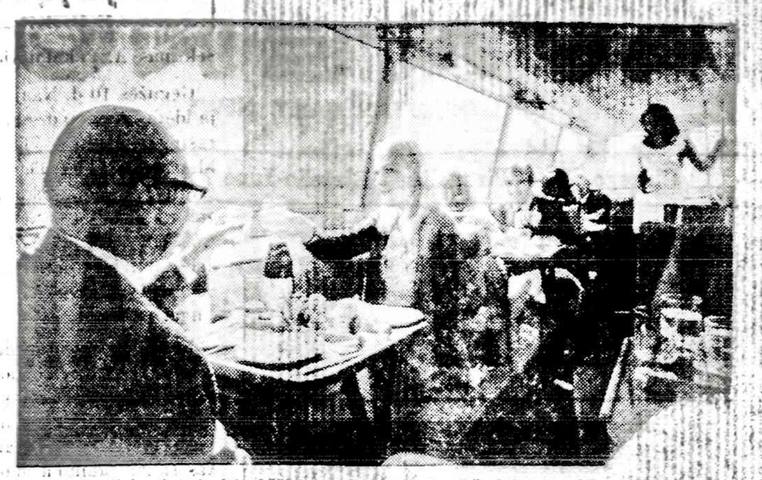

Londone, Britanijoje, įvesti dviaukščiai autobusai, kurių viršutiniame aukšte yra restoranas. Turistai gali valgydami apžiūrinėti Londono vaizdus.

Vasaros malonumai

Bepiknikaujant, begužinėjant soduose ir miškų saugonėse, žaliosios gamtos po mėlynu dangumi mylėtojams Kapų puošimo dienos savaitgalis atnešė dvasią ir kūną gaivinantį poilsį.

Alvudas, taip pat įprastoje vietoje Marquette parke gegužės 29 d. pradėjo naują vasaros šeštadieninių popiečių sezoną. Pradžia buvo paskatinanti lankytojų skaičiumi. Pažymėtina, kad vyrų susirinko žymiai daugiau nei moterų. Visą laiką sklindant gerai muzikai iš garsiakalbių, svečiai besišnekučiuodami, bei „pasikoziriavę" vaišinosi ištikimų Alvudiečių šeimyninkių: Marijos Bosienės, Marijos Gotcei tienės, Onutės Vitkauskienės ir kitų paruoštomis vaišėmis.

Naudingi kelionės reikmenys: palapinės, canoes, muzikos instrumentai, dainoreliai ir t. t.

Tie, kurie norėtų aplankyti Meksiką, turėtų visus reikalingus dokumentus turėti. Tik dalis keliautojų pareiškė norą aplankyti Meksiką, tad kita keliautojų dalis pasiliks L. A. truputį ilgiau, o vėliau susijungsime Houstone.

Lietuvių Jaunimo Inform. Centro vasaros kelionės tvarkaraštis

Birželio 6 June

13-15 Montreal, 16-18 Toronto, 19 Delhi, Ontario, 20-21 Hamilton, 22-24 Cleveland, 25-26 Detroit, 27 Dainava, Ateitininkų stovykla, 28-30 Chesterton, Ind., Akademikų stovykla.

Liepos — July

1-5 Chicago, 6-7 Omaha, Nebraska, 8-26 Edmonton, Alberta, Calgary, Alberta, Voncouver, B. C., Seattle, Washington, stovyklavimas ir t. t. 27-29 San Francisco, 30-31 Los Angeles.

Rugpiūčio — August

1-2 Los Angeles, 3-21 Houston, Texas, Mexico, New Orleans, Montgomery, Ala., ir t. t., 22 Baltimore, 23 Washington, D. C., 24 Baltimore, 25-26 Philadelphia, 27-29 N. Y. C., 30 Bostonas — užbaigimas.

Elzbieta Kleiziene nuoširdžiai gaivino visus lietuviška gira bei vaisių arbata.

Pramoginės dalies atstovė Anelė Kirvaitytė būtų pravedusi žaidimus su vaikais, bet atitinkančio tam amžiaus vaikų ne buvo. Tik jaunų mamyčių atvežti mažyčiai pievelėje dėliojo žaisleliais.

Tokia pat popietė vyko ir kitą dieną, sekmadienį, su tokia pat programa. Bet kadangi tą dieną buvo Sekminių šventė, tai visuomenininkas Povilas Dirkis paskaitė apie Sekminių Dvasią ir apie tos šventės lietuvių apeigas Nepriklausomoje Lietuvoje. Daugis klausytojų prisiminė padūsavo, o viena — kita moterėlė net sudrėkusias akis nusišluostė.

Tokios popietės vasaros metu nusitęsia iki saulėlydžio, kada sutemose atsiranda galimybė matyti ekrane skaidres bei filmus. Ir minėtose dienose tam buvo tarp medžių iškesta plati įreminta drobė, bet sugaišus vaizduotojui, skaidrių iš Šv. Žemės rodymas neįvyko. Tiketina ateityje pamatyti šito ir kitokio turinio vaizdus Alvudo vakaronėse parke.

Gegužės 31 — Kapų puošimo dieną — Alvudas, kaip ir kas metai, suruošė išvyką į mišką — Forest Preserve Buffalo Woods, Grove Nr. 4. Išvyka visais atžvilgiais laikoma pasisekusia. Publika nors ir keitėsi, bet skaičius nesikeitė, atsilankant vis naujiems, svar biausia mėgėjų lietuviškų bulvinių kukulių su indarais ir kitų jau lietuviams žinomų patiekalų su lietuviška gira, kurios pareikalavimas buvo didelis. Čia jau drąsiai galima pritaikyti seną lietuvišką kalamburą: Geri vyrai geroj girioj gerą girą gėrė ir gerdami gyrė. Ir tikrai vyrai buvo geri, nes leidžiant išlošimui Bosienės keptą tortą senelių namų naudai, nepagailėjo pinigų bilietams išpirkti. Laimingą bilietą ištraukė 3 metukų Viktoras Izokaitis; tortą laimėjo ponas Žemgulys.

Sodrioje pavasario gamtos žalumoje ir gaivinančiame ore praleidę dieną, visi patenkinti grįžo į namus su viltimi ir kitais metais vėl čia pabūvoti, pasižmonėti ir jaunu pavasariu pasidžiaugti. *O. Alginienė*

ŽMONIŲ PRIEAUGLIS

Prieš 40 metų žmonija daugėjo po 20 milijonų metuose. Šiuo metu kas sekundę gimsta 3.9 kūdikiai ir miršta 1.7 žmonės, taigi per kiekvieną sekundę žmonių padaugėja 2.2 asmenimis, kiekvieną minutę po 132, kiekvieną dieną po 190,000.

1969 m. balandžio 31 dieną pasaulyje buvo 3,551 bilijonai žmonių; po 4 metų (1975 m.) numatyta jau bus 4 bilijonai, o 2000 metais 7 bilijonai.

Europoje žmonių kasmet priauga mažiau kaip vienas nuošimtis, Lotynų Amerikoje daugiau kaip 3 nuošimčiai, o didžiausias nuošimtis Costa Rikoje, kur po 100 metų numatoma bus 44 kartus daugiau kaip yra šiandien.

Kinijoje šiuo metu gyvena visas penktadalis pasaulio žmonių, būtent 740 milijonų; gimimų metuose ten yra po 34 ir mirimų po 11 nuo kiekvieno tūkstančio. Daugiausiai gimimų yra Togo ir Gvinėjoje — po 55 kiekvienam tūkstančiui. Vengrijoje yra tik 14.6 gimimų tūkstančiui.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BIČIULIS

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo $100.00 iki $10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigus aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už $1,000.00 apdraudos tik $3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už $1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis $2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

ATĖJO BIRŽELIS...

Seniau mus žudė kulkomis, dabar — daina. Prel. J. Kučingis

Yra ne tas pat, ar lenkti galvas tremtiniams, mirusiems kankinių mirtimi Sibiro taigose ir kovoje už laisvę, ar bailiai linkčioti budeliams ir paklusti jų agentų agentams bei agitpropo talkininkams, apeinantiems konfirmacijos priesaikas ir duotus pažadus. Minint baisiojo birželio trėmimus ir protestuojant prieš Sovietų vykdomą genocidą, kviečiame palaikyti prieškomunistinę spaudą ir pirkti leidinius, objektyviai rašančius apie komunizmą, o ne jo propagandą:

Liudas Dovydėnas, MES VALDYSIM PASAULĮ. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Vytautas Volertas, PRAGARO VYRESNYSIS. Premijuotas romanas, 273 psl., kaina 5 dol. Jame aprašoma kaip bolševikai valdo ir vargina žmones pavergtoje Lietuvoje.

Jurgis Gliauda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tiltų statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičianti komunizmą. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gliauda, AGONIJA. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragiškose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiu, klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lietuvio dalią. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apleidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiąs komunizmo klastingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., $4.00.

ČIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., $1,00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

K. Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ SĄJUNGA. Ši knyga įdomi tiek vos paskaitančiam, tiek intelektualui. 309 psl., $1.00.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. $3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabumą neapgauna turisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIŠKUOSE 1944-54 m. 49 psl., $1,00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., $1,00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir prideda nt čekį ar piniginę perlaidą.

SODYBŲ PIEVELĖS

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šeštoko knygelė, kuri vadinasi

SODYBŲ PIEVELĖS

Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę trešti ir prižiūrėti. Naujienos šią knygelę pardavinėja. Užvažiavusieji gali knygelę įsigyti už $1,25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užvažiuoti, tai gali atsiųsti $1.50 čekį arba Money Orderį, o mes knygelę jam pasiųsime. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Today a single girl needs more than just a closet full of clothes to call her own.

like a closet full of eligible bachelors for starters.

But that's the rub.

If you're one of those women who doesn't want to get married, at least not right away, you know what we mean.

You want to live a little first. You want to kick up your heels, see a little of the world before you settle down.

But, because you're you, you still want security.

That's where U.S. Savings Bonds come in. Bonds are a secure way to save. And you don't have to be making a fortune to save them. You can get started with just a few dollars a payday when you join the Payroll Savings Plan where you work.

And now Bonds pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year; thereafter 5.20% to maturity). That's the highest rate ever.

Who knows, the money you save might just come in handy when you fall in love and marry that guy who hasn't made his first million yet.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

J. KRYGERIS

ŠIURPI SUKAKTIS

Šiurpas nukrečia kiekvieną lietuvį, kur jis bebūtų, prisiminus 1940 m. birželio mėn. 15 d. ir 1941 m. birželio mėn. 22-23 d.

1940 m. birželio mėn. 15 d. raudonajai armijai įsiveržus į Lietuvos teritoriją, lietuvių tautai buvo išplėšta nepriklausomybė. Tamsūs debesys apgaubė Lietuvą. Raudonosios armijos ir MGB gausūs būriai kruvinuoju savo kardu suskaldė lietuvių tautą į dalis. Viena dalis enkavedistų (neatsižvelgiant, nei į amžių, nei lytį, nei į socialinę padėtį) be maisto ir vandens buvo sugrūsta į gyvulinius vagonus ir ištremta į tolimą Sibirą lėtai mirčiai. Kita dalis krumplėtais pirštais liko įsikibusi savo gimtosios žemės. Pasilikę pilnai įsisąmonino, kad nėra jėgos, kuri sulaikytų lietuvių tautą nuo veržimosi į savo tautos didybę, garbę ir laisvę. Dėl laisvės, kaip aukščiausios žmonijos vertybės, kai kurios tautos kovojo šimtmečiais. Pasilikę suprato, kad jiems dėl savo laisvės teko, tenka ir dar daug teks pakelti sunkių kovų.

Šia proga pravartu priminti valstybinės teisės autoritetų skelbtą teoriją: vyriausybės gali keistis, gali išnykti net valstybė, bet iki yra gyvas bent vienas tautos žmogus, — tauta yra gyva. Vadovaudamiesi šiuo skelbiamu dėsniu, šiandien turime teisę pasauliui skelbti, kad nežiūrint į įvarių okupantų lietuvių tautos naikinimą, lietuvių tauta yra gyva ir išliks gyva. Ištvermės jai kovoje dėl savo laisvės niekuomet nepritruks, nes jos tikėjimas į Lietuvos laisvę yra nepajudinamas. Okupantų lietuvių tautos naikinimas, jos persekiojimas dėl religinių įsitikinimų, jos visiškas laisvės, sąžinės pamynimas tik skatina ir duoda naujų jėgų tolesnei kovai dėl savo laisvės.

Tas nenugalimas laisvės troškimas ir apjungė rezistenciniam darbui visus okupuotos Lietuvos sluoksnius, nežiūrint jų politinių įsitikinimų. Toje tautos visumoje Lietuvių Aktyvistų Frontas pasireiškė kaip viena iš aktingesniųjų rezistencinių grupių.

Raudonasis okupantas, neatsižvelgdamas į lietuvių tautos reiškiamą jam neapykantą, džiūgaudamas skelbė pasauliui, kad lietuvių tauta pagaliau nusikratė vergijos pančių ir susilaukė laisvės. Kad pasauliui galėtų pademonstruoti lietuvių tautos vieningumą, kompartija parengė rinkimus į liaudies seimą. Pagal paskelbtus kompartijos oficialius davinius už kandidatų į liaudies seimą sąrašą menamai balsavę 97% rinkikų. Tuo tarpu tikrenybėje balsavo vos keliolika % ir tai atvarytų prievarta prie rinkimų urnų. Į šį skaičių dar reikia įskaityti ir balsavusius už Melchiorą Putelę. Tai toks tikrasis rinkimų į liaudies seimą vaizdas.

Štai 1941 m. birželio mėn. 22 d. ankstyvą rytą pasigirdo vakarų pusėje pabūklų dundėjimas ir bombų sproginėjimai. Lietuvių tauta suprato, kad prasidėjo senai lauktas vokiečių-rusų karas. Visų veidai nušvito galimos laisvės džiaugsmu. Jaunuoliai metė mokyklų suolus, darbininkai turimą darbą ir pagavę į rankas bet kokį ginklą puolė raudonuosius įsibrovėlius. Užvirė mirtina kova dėl prarastos laisvės. Visa lietuvių tauta, kaip vienas žmogus, kokį ginklą tik galėjo panaudoti, puolė raudonuosius okupantus.

"Sukilėliai", padedami Lietuvių Aktyvistų rezistencinio sąjūdžio, užėmė visas svarbesnes vietoves ir įstaigas. Iš Kauno radiofono pasigirdo Lietuvos himnas. Įvyko iki šiol pasauliui negirdėtas paradoksas: nenugalima raudonoji armija, enkavedistai ir visas komunistų sukurtas administratyvinis aparatas, viską palikę, galvotrūkčiais pasileido bėgti Rusijos gilumon, t. y. ten, iš kur atėjo.

Aktyvistų rezistencinis sąjūdis per radiją paskelbė, kad Lietuva vėl atgavo nepriklausomybę ir paskelbė Lietuvos sudarytos vyriausybės sąstatą. Deja, ta vyriausybė buvo sudaryta vien iš Aktyvistų fronto, bet ne iš visos lietuvių tautos. Atseit, vyriausybė atstovavo tik tam tikrai lietuvių tautos daliai, bet ne visai lietuvių tautai. Ta provizoriška nepriklausomos Lietuvos vyriausybė valdžioje išbuvo vos tris dienas — iki vokiečių kariuomenė užėmė Kauną ir eilę kitų vietovių. Tų trijų dienų nepriklausomybės laikotarpy visas kraštas virto kovojančia Lietuva. Apie 10,000 jaunuolių krito toje nelygioje kovoje su okupantais dėl Lietuvos laisvės. Jų sukrautos ant laisvės aukuro aukos įsiskverbia į kiečiausias širdis ir jų pralietas kraujas liks testamentu būsimom kartom kaip nepajudinamas ryžtas kovoti iki pergalės dėl savo krašto laisvės.

Vokiečių armijos žaibiškai okupavo visą Lietuvą. Sužibęs laisvės žiburėlis rudųjų okupantų greitai buvo užgesintas. Aktyvistai nors ir dėjo daug pastangų iškovoti Lietuvai nepriklausomybę, deja, jų reikalavimai Lietuvai laisvės rudųjų administracijoje nerado jokio atgarsio. Dar blogiau, įkyrėjusius aktyvistus rudieji pakeitė Lietuvos nacionalistų partija, kuri rudųjų administracijai atrodė lyg ir parankesnė.

Rudųjų okupacija nors buvo kiek švelnesnė, negu raudonųjų, bet toli gražu negalėjo patenkinti lietuvių tautinių aspiracijų.

Raudonuosius išvijus, 1940 m. lietuvių tautai į pagalbą kovoje dėl jos laisvės atskubėjo Amerikos Lietuvių Taryba (ALT), kuri buvo sudaryta beveik iš visų Amerikos lietuvių organizacijų. Jų priešakyje atsistojo garbingi ir nusipelnę lietuviai: Šimutis, Dr. Grigaitis, Vaidyla ir kiti. Šie garbingi lietuvių tautos vyrai neturėjo jokių pretenzijų į vadovaujančius politinius ar bendruomeninius postus. ALT pasiryžo vien telkti lėšas kovai dėl Lietuvos laisvės, ką ir iki šiol daro.

Vokiečiams įsitvirtinus Lietuvoje, jų okupacinė našta kiekvieną dieną darėsi vis sunkesnė. Sėkmingesniam pasipriešinimui okupantui 1943 m. visų politinių grupių, buvusių 1926 m. Lietuvos Seime, ir kovos sąjūdžių atstovų buvo nutarta sudaryti vieningą politinę vadovybę, kuri galėtų būti pajėgi atstovauti lietuvių tautai ir reikšti jos valią. Šis reprezentacinis lietuvių organas pavadintas Vyriausiuoju Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu (Vliku).

1944 m. Sovietų Rusijos ginkluotoms pajėgoms antrą kartą okupavus Lietuvą, Vlikas buvo priverstas pasitraukti į Vakarus ir šiuo metu yra naujai atsikūręs JAV-bėse. Jeigu Lietuvos vyriausybė būtų turėjusi galimybės pasitraukti į užsienį, tai jos funkcijų vykdymas galėjo būti tęsiamas ir už Lietuvos teritorijos ribų. Kai tautos vyriausybė lieka sunaikinta (kas atsitiko ir letuvių tautos atveju), vyriausybės funkcijos atitenka tautinių veiksnių ir veiksmų kompleksui. Todėl vyriausybės politinį ir laisvinimo kovos darbą už Lietuvos ribų atlieka Vlikas.

Šiandien kiekvienas lietuvis turi suprasti lietuvių tautos padėtį ir visomis išgalėmis remti Vliko darbą, kad 1941 m. ir vėliau praliestas lietuvių kraujas nebūtų veltui. Lietuvių būsimosios kartos ir istorija niekuomet nedovanotų mums, kad, būdami laisvuose kraštuose, neįvykdėme kritusių už Lietuvos laisvę testamento ir pamiršome, dėl ko jie žuvo.

Spaudoje užtinkame pavergtųjų autentišką kreipimąsi į lietuvius išeivijoje. Pavergtieji sako: "Tikėkite ir jūs, kaip mes Tėvynėje tikim, kad Lietuva bus laisva ir nepriklausoma. Ruoškite jaunimą, kad jis išliktų lietuviškas, suprastų Lietuvos reikalus ir juos gintų laisvajame pasaulyje".

Niekam šiandien nesukels abejonių, kad lietuviškas jaunimas, prisiminęs jaunųjų lietuvių pralietą kraują dėl Lietuvos laisvės, kiekviena proga viešai ir visiems skelbs: "Mes tikim, kad jūs kritote dėl Lietuvos laisvės neveltui. Tikim į Lietuvos laisvę, jos prisikėlimą iš vergijos ir kad nėra pasaulyje jėgos, kuri sulaikytų mūsų ryžtą siekti lietuvių tautos didybės, jos garbės ir laisvės.

DENICE L. HATTEMER,

gyv. Roselando apylinkėje, mokosi Elizabeth Seton aukšt. mokykloje su ypatingu pamėgimu prekybos mokslams. Taip pat mėgsta virti, siuvinėti ir dirbti namų apyvokos darbus. Jos tėvas Howard W. yra Geležinkelių kredito unijos vedėjo pavaduotojas, o motina — Bernice Leaskis - Hattemer dirba sekretore YMCA centre. Denice seneliai Mary ir John Leaskis yra gimę Lietuvoje, priklauso lietuviškoms organizacijoms, skaito lietuvišką spaudą. Jų anūkė Denice pradėjo domėtis savo senelių gimtąja žeme — Lietuva, jų kalba, kultūra ir žmonėmis, esančiais okupacijoje ir išeivijoje. Ji nori turėti nuolatinius ryšius su lietuviais. Dėl to ji dalyvaus birželio 20 d. Gintaro baliuje Conrad Hilton viešbutyje. Balių ruošia Chicagos Lietuvių Moterų klubas.

Skaitytojų Balsai

Sektinas A. Pakalniškio rašinys

Gegužės 10 d. Naujienų laidoje įdėtas Aleksandro Pakalniškio rašinys: Mintys nutautėjimo klausimais, kad lietuvius nutautinti padeda katalikų kunigai ir kad veik visi tą tautai mirtiną žalą mato, bet tyli. Kad didelė talkininkė nutautinimo darbe yra tyla, atvirai ir labai teisingai pasakyta.

Klebonas tik su senias lietuviškai tekalba, o jaunuosius pratina angliškai. Vikaras paaiškina maldų tvarką; seniams ir jauniems skirtingu laiku. Tai kas skiria jaunimą nuo senimo, tačiau besisielojantieji nutautinimu tikrosios priežasties lyg nemato, nutyli.

Toliau rašėjas sako:

"Argi mažai turime lietuvių kunigų, kurie didžiausias pastangas deda, kad jaunimas, priaugantieji tik anglų kalba savo tikėjimą teišpažintų".

Tai skaitant menasi dr. V. Kudirkos laikai, kada lietuviai kunigai lenkų kalbą uoliai puoselėjo: su dvariokais ir lenkiškai mokančiais bendravo, lietuvišką kalbą žemino, neigė. Lygiai tą patį daro šioje laisvės šalyje lietuvių triusu ir lėšomis statytose bažnyčiose ir įstaigose, anglina lietuvius, ypač jaunimą, kurį dera palaikyti prie tėvų, kad bent iki subrendimo viena kalba kalbėtų, kada patys gali apsispręsti kokia kalba melstis.

Katalikiškai nusiteikusi lietuvių dalis tą skaudžią tautai daromą žalą bailiai nutyli ir ne tik patys tyli, bet ir drąsesnius tildo. Parašytų prieš tokį nutautinimą atliepimų nededa, o jei deda "taiso", išmesdami sakinius taikomus kunigijai, atseit — "heliesk šventų asabų" kaip senovės bobelės drausdavo. Rodos labai vietoje būtų, kad lietuviai kunigai gerbtų ir mylėtų lietuvių kalbą, jau vien dėl to, kad patys iš lietuvių kilę. Kubiečiai, meksikonai ir kt. laisvai vartoja savo atsiveztas kalbas ir turi sudarę savo kalbomis valdžias, pavyzdžiui graikai, syrai, stačiatikiai, ir daug kitų. Kuo mes lietuviai žemesni?

Jei lietuviai tautiškai įsijautotų, susiprastų, tuomet sugležėliai, nutautėliai kunigai ir kitoki vadai lietuvių tarpe sau vietos nerastų.

Anis Rūkas

REMKITE TUOS BIZNIERIUS KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Į DANGŲ TIK NE DABAR

Įbuola misionierius į saliūną šaukdamas: "Gailėkitės už nuodėmes, jūs nelaimingieji! Gerdami tą velnio brogą jūs stačiai į peklą nugarmėsite! Visi, kas nori į dangų, eikite čia prie manęs! Stokite va čia iš šalies!"

Visi girtuokliai išsirikiavo prie evangelisto, tik vienas likosi prie baro.

"Argi tu į dangų nenori?" griežtai paklausė misionierius.

"Nenoriu", atsakė girtuoklis.

"Tamsta nori pasakyti, kad nenori eiti į dangų kai numirsi?"

"O", atsakė girtuoklis, "kai numirsiu... Aš manau, kad tamsta organizuoji ekskursiją jau dabar".

SKUBOS DARBAS

ŽMOGUS norėjo pasisiūdinti kostiumą, ir siuvėjas pasakė, kad kostiumas bus po šešių savaičių.

"Tai juokinga", atsakė žmogus. "Visas pasaulis buvo sutvertas per septynias dienas".

"Tame ir visa bėda su pasauliu. Tai buvo skubos darbas", paaiškino siuvėjas.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamyte,
Apie senus laikus,
Kai aitvarai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krykštavimai. Naujienose galima gauti šių perlų ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. **N. Butkienė. VELYKŲ PASAKOS,** 32 psl., telpa 6 pasakos ir **DVYNUKĖS,** 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. **Vanda Frankienė - Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS,** pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. $1,50.

3. **A. Giedrius, MURKLYS,** 24 apysakaitės vaikams. Dail. V. Simankevičiaus iliustruota, 130 psl., $1,80.

4. **Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ.** 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. **Maironis, JAUNOJI LIETUVA,** poema. 118 psl., $1.00.

6. **R. Spalis, GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI.** Apysaka jaunimui ir senimui. Dail. A. Trinkūno viršelis ir iliustracijos. Išleido Dr. Vydūno Fondas, 528 psl. Kaina 4 dol.

7. **Juozas Švaistas, ŠAUNUS PENKETUKAS,** apysakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. $3.00.

8. **Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI,** mitologijos posmai. Eiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., $1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusė knygų, pusė žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

INSTANT PICTURE...
INSTANT SOUND
INSTANT TV PLEASURE!

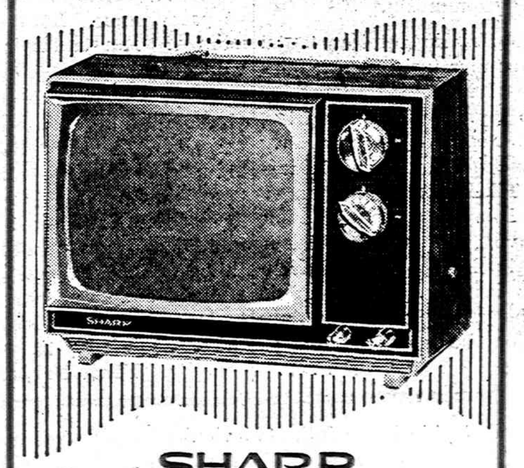

SHARP

A 9" (diag. meas.) portable that never keeps you waiting. Just turn it on and Sharp's "Split-Second Start" provides instant picture... instant sound. Precision engineered for top reception... even in fringe areas. Front mounted speaker and controls for finer sound and greater convenience. Styled in rich walnut grain with champagne-gold trim. Telescopic VHF and loop UHF antennas. Earphone for personal listening. Convenient carrying handle. UL. MODEL TM-69P

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.
5115-5123 So. Kedzie Ave. Tel.: PR 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Jau išėjo seniai laukta
Juozės Vaičiūnienės knyga
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS
100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

INSURED

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF $5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki $20,000.

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $22.00 per year, $12.00 per six month, $7.00 per 3 months. In other USA localities $20.00 per year, $11.00 per six months, $6.00 per three months; Canada $22.00 per year; other countries $23.00 per year.

15 cents per copy. 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose

metams	$22.00
pusei metų	$12.00
trims mėnesiams	$7.00
vienam mėnesiui	$3.00

Kitose JAV vietose:

metams	$20.00
pusei metų	$11.00
trims mėnesiams	$6.00
vienam mėnesiui	$2.00

Kanadoje:

metams	$22.00
pusei metų	$12.00
vienam mėnesiui	$3.00

Užsieniuose:

metams	$23.00
pusei metų	$13.00
vienam mėnesiui	$3.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Branginkim Naujienas

Didėjanti depresija ir bendras gyvenimo pasunkėjimas vis labiau pradeda atsiliepti įvairiose privataus gyvenimo srityse, o etninės kultūros srityje labai apčiuopiamai. Ypač jautri sunkėjančioms sąlygoms yra spauda bendrai, o periodinė spauda ypatingai.

Jei to sunkėjimo neatlaikė tokie periodiniai milžinai, kaip "Liberty" ir "Saturday Evening Post", o "Reader's Digest" buvo priverstas priimti garsinimus, kurių anksčiau už jokį pinigą nepriimdavo, tai ką šiandien turi sakyti tautinių mažumų spauda, kuri ir be to kenčia keleriopas sunkenybes, kaip diskriminaciją, kai stambusis biznis "kitataučių" laikraščiams "iš principo" garsinimų neduoda, kai senoji ateivių karta palaipsniškai miršta, o čiagimė jaunoji retėja Amerikos tautybių "tirpomajame katile".

Labiau stebinantis ir susimąstyti verčiantis reiškinys yra dviejų gausingiausiųjų ateivių tautinių grupių, būtent lenkų ir vokiečių nusiskundimas. Jų spauda ne tik nusiskundė, bet ir faktais parodė, kad reikalai blogi: lenkų jau užsidarė du dienraščiai — "Nowy Swiat" su savaitraščiu "Ogniwo" ir "Dziennik Chicagoski" su keliais jo leistais periodiniais priedais. Vokiečių gi "Abendpost" ir "Sonntagpost" atsišaukime "Liebe Leser", ką tik pranešė, kad "nuolat kylančios popieriaus kainos ir unijiniai atlyginimai verčia "Abendpost — Sonntagpost" leidyklą atsisakyti kai kurių laikraščius pardavinėjančių kioskų.

Amerikos lenkų susivienijimo organas Dziennik Związkowy Zgoda straipsnyje "Ratujmy Prasę Polską!" (Gelbėkime lenkišką spaudą) rašo, kad minėtiems lenkų laikraščiams, iš kurių "Dziennik Chicagoski" ėjo per 81 metus užsidarius, visos Jungt. Amerikos Valstybėse beliko viso tik 3 lenkiški dienraščiai, kurių padėtis esanti rimtame pavojuje, o jų ateitis priklausanti nuo prenumeratorių. Bet ir čia maža viltis, kadangi esą lenkų pokariniais laikais Amerikoje padaugėję puse milijono, o laikraščių skaitytojų skaičius sumažėjęs.

Prieškariniais laikais, prieš I pasaulinį karą, JAV-bėse būta 120 lenkiškų leidyklų. Vien tik Chicagoje išeidavę 24 lenkiški laikraščiai, iš jų 10 dienraščių 600 — 700 tūkstančių tiražu.

1950 m. JAV-bėse bebuvę 52 lenkiškos leidyklos, 1962 metais tik 44, gi šiuo metu belikę vos 36, iš jų tik 3 dienraščiai. Nors JAV-bėse lenkų kilmės amerikiečių esą apie dešimt milijonų, o kai kurie priskaitą iki dvylikos milijonų ir daugiau, tačiau lenkiškose organizacijose ir įvairiose draugijose lenkų priklausą mažiau negu vienas milijonas...

Ilgėliau citavome apie lenkų spaudos bėdas, nes jos pavaizduoja ir kitų etninių grupių, jų tarpe ir mūsų lietuvių spaudos būklę. Be abejo, čia daug priklauso nuo kultūrinio etninės grupės lygio. Galima pasidžiaugti, kad mūsų lietuvių grupė palyginti gana aukštai stovinti, nes būdami už lenkus, jei jie neperdeda, dešimtį kartų mažesniame skaičiuje, mes savo spauda galime beveik lygintis ir, nežiūrint sunkumų, mūsų dar nė vienas periodinis neužsidarė. Tačiau dėl to neturime pokaičio eiti.

Tiesa yra, ir tai turi žinoti ne vien mūsų laikraščių leidyklos, bet ir jų skaitytojai, bei bendradarbiai talkininkai, kad mūsų gyvenimas nėra lengvas ir mūsų laikraščiai gali išeiti ir išeina tik didelio dirbančiųjų pasiaukojimo dėka. Laisvas, nepriklausomas dienraštis, kaip Naujienos, turėtų būti ne mažos grupės, bet visų suinteresuotų lietuvių reikalas. Jei aukojasi vieni, savo pareigą turi suprasti ir skaitytojai. Mūsų dienraštis nėra pelno dalykas, o yra fizinių bei dvasinių jėgų didelio pasiaukojimo reikalaujantis sunkus, išsemiantis darbas, atliekamas ko mažiausio būrelio pasišventėlių už "juokingus" atlyginimus, kaip išsireiškė vienas prenumeratorius. Jei kada nors, tai šiais sunkiais laikais išlaikyti savo mylimą laikraštį, reikalingas visų pasiaukojimas — darbu, talka ir atliekamu doleriu.

BIRŽELIO ŠIAUBAS

Gražūs Lietuvoj pavasariai — gegužės ir vpač birželio mėnesiai. Ne tik kaimai, bet ir miestai pasipuošia žydinčiais pavasario vainikais. Bet štai vienas birželis lietuvių atmintyje ir istorijoje pasiliks baisiojo birželio vardu. Dar daug kas atsimena kaip 1940 m. birželio vidury Lietuvos keliais ir laukais pradėjo gąsdinančiai plerpti aziatiškai atrodančių purvinų okupantų tankai. Juos pasveikinti iš visų plyšių išlindo, daugiausia ne lietuvių tautybės visokie valkatos. Kiekvienas padorus lietuvis jautė, kad jo tautai ateina baisios dienos.

Ilgai laukti nereikėjo. Tuojau prasidėjo niekinimas visko, kas kiekvienam žmogui buvo brangu ir šventa. Žmonės buvo išvedami iš darbovietių, naktimis iš namų, ar dingdavo gatvėse. Ūkininkai, kurie nuo darbų sugrubusiomis rankomis gamino sau ir visam kraštui ūkio gėrybes, buvo pravardžiuojami buožėmis. Prasidėjo krašto apiplėšimas. Net ir tarnaičių kuklios santaupos bankuose buvo nusavintos. Visokiom gėrybėm prikrauti vagonai riedėjo į rytus, o iš ten į okupuotą Lietuvą — maskoliai, nuskurę jų šeimos ir arbūzai (melonai). Pavergtieji buvo varomi į eisenas, mitingus, kuriuose ligi šlykštaus įkyrumo buvo niekinama nepriklausoma praeitis ir kaip dievai garbinami rusų imperijoj sukurto pragaro mongoliški balvonai. Visiem buvo liepiama džiaugtis ir linksmintis. Net ant apipleštų ūkininkų vežimų, pakrautų išpleštomis gėrybėmis, su klerkiančia armonika buvo pasodinami iš miestelių atsiųsti vaikėzai. Tai buvo raudonosios gurguolės, su "džiaugsmu" vežančios okupantui paskutinį grūdą.

Apie vėliau vykdomus "liaudies seimo" rinkimus ir tą visą kermošių jau daug buvo rašyta, todėl dar kartą kartoti nesinori.

Tokiame bolševikiniame košmare ir vėl sulaukėme birželio, kurio viduryje okupantai nedirdėtu išradimu atžymėjo savo viešpatavimo metines. Tai buvo baisiojo birželio naktis, kurioje, pradedant kūdikiais ir baigiant ligotais seneliais, apie 40 tūkstančių lietuvių buvo išplėšti iš savo namų ir užkaltuose gyvuliniuose vagonuose išvežti lėtam sunaikinimui.

Tokias šėtoniškas užmačias okupantai vykdė ir kituose kraštuose, kur jiems pasisekė iškelti savo kruviną vėliavą su atsilikimo simboliu — plaktuku ir piautuvu. Nors ten geriau tiktų automatiškas naganas.

Įvairiom kalbom daug yra dokumentuotai prirašyta apie rusiško komunizmo nusikaltimus.. Turime keletą veikalų ir lietuvių kalba, kaip antai Tautvaišienės, Armonienės, Rūkienės, K. Bielinio — "Teroro ir vergijos imperija — Sovietų Rusija" ir nesenai pasirodę du tomai Liudo Dovydėno — "Mes valdysim pasaulį". Visose tose knygose kalba gyvi liudininkai ir dokumentai.

Anoj pusėj rūdijančios uždangos, įvairiuose, ypač beletristiniuose rašiniuose, irgi kartais užsimenama apie anų laikų baisius įvykius. Bet ten daugiausia kalbama apie vokiškų nacių ir jų talkininkų nusikaltimus. Štai Jonas Avyžius romane "Sodybų tuštėjimo metas" vaizduoja antrojo pasaulinio karo vokiečių okupacijos laikotarpį. Daug kam iš vyresniųjų teko pergyventi ir naciška pabaisą. Daug žuvo nacių kankinimo rūsiuose ir koncentracijos stovyklose. Bet kai kurios minimo romano vietos, ypač apie kankinimus, tai tikros enkavedistų darbų fotografijos. Išimk tik geštapininką ir įdėk enkavedistą, ir pagal K. Bielinio surinktus do kumentus, arba genocido parodos eksponatus, turėsi tikrą enkavedistų nusikaltimų vaizdą. Rusiški komunistai daug kur nacius net pralenkia. Pagal Avyžių ir mūsų patirtį, naciai darbams į Vokietiją gaudė apsupę bažnyčioje besimeldžiančius, ar paplūdimiuose sveikus ir jaunesnius žmones; gi rusai ne darbams, bet sunaikinimui puolė miegančius, grūdo į gyvulinius vagonus ir visus vežė į neįsivaizduojamas Sibiro sąlygas. Visus nuo kūdikio, ligi nukaršusio senelio.

Ekskunigas J. Ragauskas savo knygoje "Ite missa est" rašo, kad jis girdėdamas nacių šaudomų žydų tragediją su pasigailėjimu šaukęs Dievą, kad jeigu jis yra, tai kam jis leidžia? Tai buvo baisus komunistų ir nacių krauju susicementavusių draugų darbas. Ne vienas lietuvis tokį klausimą statė ne tik tada, bet ir rusų vykdomos lietuvių tautos tragedijos metu. Ir tada, kada matė Pravėniškių , Panevėžio, Rainių giraitės, Červenės ir kitas su neįsivaizduojamu sadizmu rusų atliktas nekaltų žmonių žudynes,.

Sunku įsivaizduoti, kad tokį dalykai galėtų vykti mūsų pasaulėjimams visokeriopos pažangos amžiuje. Gal dėl to pabėgusių nuo maskolių teroro laisvojo pasaulio žmonės kartais nenorėjo tikėti. O ten nemažai mūsų tautiečių ir dabar kenčia. Ano birželio atneštų nelaimių lietuvių tauta negali užmiršti. Ypač šios vyresnės kartos sąmonėje tos tragedijos vaizdai dar gyvi. Daug kieno buvo nužudyti ir išvežti šeimos nariai, giminės, draugai, kaimynai ar pažįstami. Iš jų kai kurie išliko gyvi, bet visą laiką jaučia sunkiai slegiančią maskoliaus leteną.

Lietuvos didžiųjų kaimynų vadai parodė visą savo prigimtą žvėriškumą. Nelaimė tautoms, kada toki žmonės — žvėrys paima valstybių valdžią į savo rankas. O lietuviai nekvietė nei vokiškų nacių, nei rusiškų komunistų.

Ano birželio atneštos tautai kančios mus turi jungti ir stiprinti. Neturime atstumti nė vieno gyvenančio čia ar ten, kuris neprisidėjo prie savo tautos žmonių kančių ir žudymo. Tikėkimės, kad atėjus vandalai jie visi, kaip jau ne kartą buvo, okupantą vys lauk iš savo kankinių krauju pašventintos žemės. Ateis dar ir švies sių birželių, kurie nuplaus kančios ašaras nuo praėjusių...

P. V.

Maskvos budelių atneštas "išlaisvinimas" Pravėniškėse.

Milijoninis Fondas

Kad Fondas išliktų neišnykęs, o Fondo steigėjų idėjos neliktų be prasmės, kad laisvai ir nepriklausomai ateities Lietuvai būtų milijonas dolerių švietimo ir kultūros reikalams, patartina Fondo vadovams įsigyti žemės.

Iš karto galėtų nupirkti už 100,000 dolerių gerą, derlingą farmą. Tik, Dieve gink, ne šabakštynų. Po penkių metų pirktos žemės kainą jau pakiltų bent 35%. Kiekvieną metą nupirkti dar už šimtą tūkstančių. Tokiu būdu didintume milijoninį fondą nejudomu turtu — žeme.

Žemė yra lyginama su auksu. Vieno milijono dolerių dovana būtų graži laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Fondo kapitalas nuo to nenukentėtų.

Lietuviška visuomenė, manydama, kad Fondo vadovai eina teisingu ir praktišku keliu, kiekvieną metą sudėtų po šimtą tūkstančių, o gal ir daugiau. Be to, farmos duotų gerų palūkanų.

Visi žinome, kad šio krašto valdžia už nedirbamą žemę moka subsidijas. Jos ir būtų tomis palūkanomis.

Farmas valdyti nesusidarytų jokių sunkumų. Turime į pensiją išėjusių ūkininkų ir agronomų, kurie su džiaugsmu sutiktų tas farmas administruoti. Ūkių valdytojas naudotųsi farmų centrais be atlyginimo ir vietoje gyventų. Administratorius atliktų visus reikalus su valdžia. Fondo vadovybei nebūtų jokių rūpesčių.

Man nepatinka, kad Fondo vadovybė duoda pinigus nelietuviškiems tikslams. Prieš kurį laiką paskyrė 1,000 dol. premiją cento nevertam paveikslui. Kitą premiją paskyrė rašomai Tomo Remeikio knygai. Reikia susirūpinti, jeigu okupanto spauda jį giria. Trečioji $3.000 premija paskirta Šilbajorio knygai, iš kurios nebus jokios naudos.

Išleista $10,000 Lietuvos laisvė pakasynoms. Kam tas reikalinga? Kur taktas ir apdairumas?

Kai prašo kelių dolerių Brazinskams, tai Fondo vadovybė sako, kad tai būtų politika. O kai skiriama premija rašomam Remeikio darbui, tai jau ne politika. Kaip čia suprasti? Kur Fondo vadovams prasideda politika, o kur ji baigiasi?

Argi Fondo vadovybė mano, kad Fondo nariai visiški neišmanėliai? Jie klysta.

Fondo Narys S. K.

HENRIKAS TOMAS - TAMAŠAUSKAS

LIETUVIŠKASIS PAMARYS

II-oji dalis

25

— Ne, tai jokiu būdu negali būti Šarkuva, — tvirtinau aš. — Mes greičiausia esame netoli nuo nendrynais apžėlusio, neapgyvento Neringos pamario kranto.

Bet mano draugas, pavargęs nuo irklavimo, užsispyręs tvirtino, kad tai turi būti Šarkuvos pakrantė ir nebenorėja toliau irkluoti. Mes nuo stiebo nuėmėme didžiąją burę ir, iš lengvo irkluodami, pamažu prisiyrėme prie kranto, stumdami laivą į nendrynų tankumyną. Bet paties kranto mes negalėjome pasiekti, nes dugnas čia buvo per seklus ir laivelis seklumoje įstrigęs sustojo. Mes čia išsirengėme nuogi, susirišome mūsų drabužius į ryšulį ir nusileidę iš laivo išbridome vandeniu į sausą krantą. Bet krante nesimatė jokios sodybos, todėl mes ir vėl sugrįžome į mūsų laivą. Jį pasiekę, mes vėl apsirengėme ir sugulėm. Laivelį užvarę ant pakrantės seklumos, mes galėjome drąsiai miegoti per naktį, nes čia jau nebereikėjo bijotis staigios audros ar pavojingų bangų. O vėlyvos vasaros naktys dar buvo pakankamai šiltos.

Sulaukę ryto, mes vėl išsirengėme ir įsibridę į vandenį, išstūmėme laivą iš meldrynų nuo seklumos į atvirus marių vandenis. Nors vėjo nesant mums teko dar kiek pairkluoti, mes netrukus išvydome Šarkuvos sodybas. Nakvynei mūsų buvo sustota vis tik gan arti prie Šarkuvos. Pirmoji Šarkuvos sodyba, prie kurios mes artėjome, buvo kaimo karčiama. Jos savininkas senis Kėrys jau buvo pakirdęs ir išėjęs į lauką, stovėjo kieme žiovaudamas ir su nuostaba akyse sekė mūsų nelauktai išnirusį laivelį. Kai mes pradėjome jam pasakoti, kad esame iš Rasytės ir į čia atklydome keliaudami mariomis iš Šakvietės į Rasytę, jis iš pradžių nenorėjo mūsų istorijai patikėti. Bet laivelio registracinė lentelė su Rasyte 14 numeriu jį privertė sutikti, kad laivelis turi būti iš Rasytės. Jis mus nuvedė į žvejo Bekerio sodybą ir čia žvejo žmona priėmė mus vaikus į savo globą, paruošė mums pusryčius ir paguldė mus poilsiui. Tuo tarpu žinia apie mus buvo išsiųsta į Rasytę ir apie pietus pas mus atvyko mano motina, o su ja mes laimingai sugrįžome į Rasytę ir tuo pasibaigė mūsų nuotykinga kelionė mariomis.

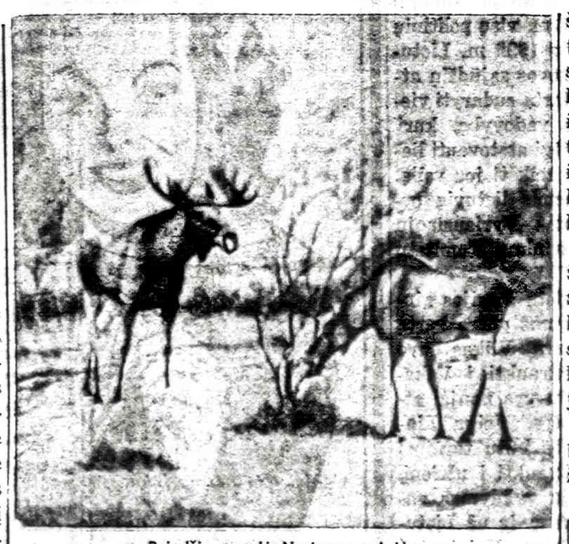

Briedžių porelė Neringos palvėje

ŽVEJŲ VALTYS BE SAVO UOSTO

Kuršių Užmaryje yra Šarkuvos bažnytkaimis, išsistatęs Kuršių Marių krante, 10 kilometrų atstume į šiaurę nuo kurortinio Kranto miestelio. Kaip geologai teigia, Kuršių Užmaris, arba Neringa susidarė iš atskirų salelių archipelago, skyrusio Kuršių Marias nuo Baltijos jūros. Laikui bėgant, bangų iš jūros dugno išmetamas smėlis tarp tų salelių sudarė seklumas, gi tolimesnis smėlio krovimas iš jūros pusės tas seklumas iškėlė virš vandens paviršiaus ir suformavo ištisinę kopų juostą, sujungusią tas pavienes saleles į šių dienų Kuršių Užmario Neringą.

Vienoje iš tokių Kuršių Neringos salelių ir įsikūrė Šarkuvos (vok. Sarkau) kaimas. Dar ir dabar abipus Šarkuvos kaimo esantys pelkėti žemės įdubimai rodo, kad kadaise tos vietos yra buvusios vandens apsemtos seklumos, per kurias Kuršių Marios susisiekdavo su Baltijos jūra. Čia yra ir siauriausia visos Neringos juostos vieta, tesanti tik 400 metrų platumo.

Šarkuvos kaimas dokumentuose minimas jau iš 1408 metų. Kaimo gyventojai daugumoje buvo ir liko žvejai, nes smėlėtose kopose maža ką galima iš žemių gėrybių išsiauginti, tad vienintelis pragyvenimo šaltinis buvo žuvimis turtingi Kuršių Marių ir Baltijos jūros vandenys. Tarp čia gyvenusių lietuvininkų žvejų šeimų užtinkamos Bajorų, Kerys, Girnus ir kitos panašios pavardės.

Briedžiai Kuršių Neringos užmaryje

Savotišku kopų ir Neringos gamtovaizdžio grožiu didesnių miestų gyventojai susidomėjo gana vėlai ir tik nuo tada pradėjus jiems šiose vietose dažniau lankytis ir vasaroti, šiuose Neringos žvejų kaimuose atsirado naujas pajamų šaltinis — vasarotojų aptarnavimas, kambarių jiems išnuomavimas ir kita su tuo surišta turizmo pramonė, kuri paskutiniu metu buvo gana plačiai išsivysčiusi. 1934 metais vasaros sezono metu Šarkuvoje jau buvo užregistruoti 1438 vasarotojai, gi jaunimo poilsio namuose tais metais pernakvojo net 11.642 asmenys.

Nedidelė bažnytėlė Šarkuvos bažnytkaimyje buvo pastatyta 1901 metais. Paskutinio karo pradžioje, 1939 metais Šarkuvos bažnytkaimyje būta 645 nuolatinių vietinių gyventojų. Čia taip pat veikė dviklasė mokykla, įkurta 1870 metais. Be to bažnytkaimyje buvo pašto įstaiga ir pajūryje įrengta gelbėjimo stotis. Miestelį puošė charakteringas žvejų paminklas, pastatytas Baltijos jūros ir Kuršių Marių vandenyse žuvusiems žvejams pagerbti.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

Telef.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GArden 3-7278

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad. ir penktad. nuo 2 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak. Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123, jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Specialiai pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TEMYK SKILTIS
Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sužino tiktai per
NAUJIENAS

LOS ANGELES, CALIF.

Birželio liūdnųjų įvykių minėjimas

Lietuviai, latviai ir estai, kurie sudaro Amerikos Baltų komitetą (American Baltic Committe) kasmet surengia 1940 m. birželio įvykių liūdnos sukakties minėjimą. Pernai tam minėjimui vadovavo lietuviai — Alto Los Angeles sk. valdyba. Minėjimas buvo vienas iš sėkmingiausių, nes dalyvavo geri kalbėtojai: JAV kongreso narys John Rousselot ir adv. J. LaFollette.

Šiais metais komitetui pirmininkauja jaunas estas Avo Piirisild, vicepirmininkais yra latvė Monita Prieditis ir A. Skirius.

Minėjimas įvyks birželio 13 d,. sekmadienį, 2 val. p. p. gražiame Ambassador viešbutyje, 3400 Wilshire Blvd. (prie pat Normandie Ave.).

Minėjimo pagrindiniu kalbėtoju yra pakviestas iš Bostono Robert Brieze, žvejybos pramonės direktorius, kuris buvo liudininkas, kaip Simas Kudirka Sovietų buvo mušamas. R. Briezės dėka apie šį įvykį sužinojo žinių agentūros, spauda, radijo ir TV reporteriai.

GRADINSKAS
NEŠIOJAMAS STEREO
PATEFONAS
TIK $46.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVĮ

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma dienio iki penktadienio 11—12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS

Jeigu šiais 1971 metais rengiatės važiuoti į Lietuvą arba iškviesti iš Lietuvos savo gimines, tai jau metas iš anksto užsisakyti vietas, nes vėliau jų tikrai pritruks.

Vladas Rasčiauskas pirmas pradėjo organizuoti keliones į Lietuvą ir jau nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią vasarą jis organizuoja net 8 ekskursijas. Pirmosios dvi jau pilnos, bet liepos 6, 19, 26 ir rugpiūčio 9 d. ekskursijose dar yra kelios laisvos vietos, bet joms reikia skubiai registruotis. Visais kelionės reikalais kreipkitės į

WALTER RASK - RASČIAUSKĄ
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE", — TURI GERIAUSIĄ PASISEKIMA BIZNYJE

Silkučių maras Michigano ežere

Bilijonai žuvyčių išmiršta ežero pietiniame gale

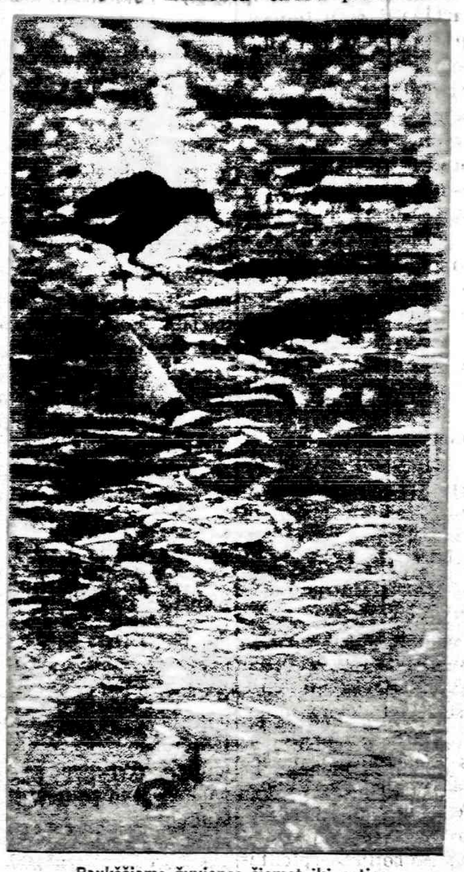

Paukščiams žuvienos šiemet iki soties.

(Nuotrauka Chicago Tribune fotoreport. Michael Budrio)

Nors aplinkos saugotojai ramina, kad alwieves vadinamų žuvelių maras šiemet bus mažesnis, kaip 1967 metais, tačiau jau iš to, kas darosi šiomis dienomis, galima spręsti, kad bus nedaug mažesnis, o 1967 metų vasarą jų Michigano ežere išmirė apie 10 bilijonų ir iš jų apie 6 bilijonai buvo bangų išnešti į krantą...

"Alwieve" vadinamos, silkių giminės, tos vidutiniškai sprindžio didumo "sidabrinės" žuvelės pradėjo nerštо metu per naujai padarytą Welland kanalą iš Atlanto okeano atplaukti į Didžiuosius ežerus. Nors Michigano ežere įveistos lašišos ir upėtakiai tų silkučių daug suėda, tačiau žvejybos biologas LaRue Wells mano, jog mums teks su ta sloga apsiprasti ir kasmet jų didesnį ar mažesnį marą pergyventi. Kokios yra tų žuvelių gaišimo priežastys, tikslіai dar nežinoma, bet kadangi jos labiausiai miršta pasiekusios ežero pietinį galą, svarbiausia priežastis, aišku, yra ežero vandens užteršimas.

Chicagoje labiausiai tų žuvelių dvėselienos sunešta prie Rainbow, Calumet ir Jackson parko paplūdymių, o šiaurinėje miesto dalyje prie Belmoni, Montrose, Diversey ir Monroe prieplaukų. Taliau į šiaurę jų labai mažai tematyti.

ROCKFORD, ILL.

Malonūs įvykiai

Mūsų Lietuvių Klubas išgarsėjo, ne tik po visą Rockfordą, bet ir toliau. Didelės ir mažos organizacijos jau žino ir savo subuvimus perkelia į Lietuvių klubo salę. Kapų puošimo dienoje Rockfordas surengė didelį paradą. Maršavo miesto didžiūnai ir aukštųjų mokyklų net penkios didelės kapelijos. Jauni vyrukai ir mergaitės gerai išsilavinę traukė maršus.

Užsukau ir į Lietuvių klubą. Tai mano antri namai. Susėdo prie baro 6 išvargusios lietuvaitės kvapą atgauti. Tai klubo virėjos nuo pat ryto prirengiančios arti 4 šimtams svečių pietus. Dėl žingeidumo sužinojau, kad tėvai p. p. Donald Ahles surengė savo sūnui Donald Ahles primicijų banketą, kuris buvo įšventintas į kunigus Rockfordo diocezijos vyskupo Arthur J. O'Niell. Svarbu, kad surengti bankietą, praėjo pro šalį daug parapijų salių ir sustojo prie mūsų Lietuvių klubo.

Iš ryto jaunas kunigas Donald Ahles atlaikė pirmas mišias. Jo sesutė su dideliu pasitenkinimu pamatė išpuoštą salę. Svečiai daugiausiai jauni celebranto giminės, draugai, jo kolegos ir visų katalikiškų parapijų kunigai. Tą vakarą pirmą kartą uždegė klubo salėje naujai įrengtus kadeliebrus, papuošė salę.

Skaitau garbe, kad į mūsų Lietuvių klubą sueina aukšto kalibro svečiai. Garbė jauno kunigo tėveliams D. Ahles, kad sūnų išleido į pasaulį, ypatingai šiandien reikalingą mokinti, skleisti gražiuosius principus, artimo meilę, dorą, vieningumą. Linkių jaunam dvasiškiui sveikatos ir drąsos, pildyti pasirinktą profesiją sąžiningai, pagal visas išgales.

Žvalgas

Švenčionių arbatėlė

Ruskiam uždraudus įgabenti vaistus iš Amerikos, lietuviai gydosi arbatžolėmis.

Maskvos "Pravdoje" A. Tamoliūnas rašo:

Švenčionys — nedidelis miestelis rytinėje Lietuvoje. Jau greit bus 100 metų, kaip čia įsikūręs gydomųjų arbatų fabrikas. Tai vienintelis toks fabrikas visoje Sovietų Sąjungoje. Švenčioniškę gydomąją arbatą noriai perka Anglija, Čekoslovakija, Vengrija, Švedija.

Fabriko direktorė Joana Danilevičienė sako:

— Kaip ir kitokius vaistus, tai ir mūsų stebuklingąsias žoleles, žmogus geria kietai apréžtomis dozėmis. Iš vieno kilogramo išdžiovintų žolių gaunama labai daug tokių dozių. 1969 metais įmonė davė 485 tonas gydomosios produkcijos. Iš tokio kiekio galima privirti didelį ežerą gydomosios arbatos.

Einu į cechus pažiūrėti, kaip iš įvairių šaknelių, lapelių, žiedelių ir žievės gaminami vaistingieji mišiniai. Technologija paprasta. Visokius augalus pagal receptą supila į maišytuvą, vėliau smulkina ir rūšiuoja.

Fabriką aptarnauja tūkstančiai vaistinių augalų rinkėjų. Tiekimo skyriaus viršininkas Alfonsas Jasiukevičius su pagarba kalba apie kaimo senelius pensininkus, kurie puikiai pažįsta kiekvieną žolelę ir jos gydomąsias ypatybes.

Beveik 90 procentų žaliavos į Švenčionių fabriką ateina iš Lietuvos.

PASIKALBĖJIMAS SOVIETUOSE

— Mano Viktutei jau keturi mėnesiai, — sako viena motina kitai.

— Mano Vytukui tik trys, bet jis jau sėdi...

Prie jų priėjo kaimynas ir, bailiai apsidairęs, pusbalsiai paklausė:

— Už ką?

PRIE DANGAUS VARTŲ

Prie auksinių dangaus vartų kažkas pasibeldė. Pravėręs langelį šventas Petras paklausė ateivį, ką gera jis yra padaręs būdamas žemėje?

Žmogus atsakė: "Sykį aš nuvykaus į Rusiją, kur susitikau Kosyginą ir jam pasakiau į akis, kaip jis persekioja žmones ir laiko pasaulį nerime. Tai pasakęs aš jį kumšterėjau..."

"Turint galvoje, kad Kosyginas visuomet yra ginkluotų sargų apsuptas, toks žygis iš tamstos pusės buvo tikrai drąsus. Kaip senai tai buvo?"

"O, maždaug prieš penkias minutes"...

SUMAŽĖJO AUKOS

Daugelis privačių institucijų, kaip bažnyčios, kolegijos, ligoninės, šalpos agentūros, nusiskundžia, kad žmonės mažiau aukoja. Minėtos institucijos dau giausia iš aukų išsilaiko. United Press International laikraštis spėja, jog ir kultūrinis — ne pelnui — organizacijos per sekančius du metus susilauks didelės finansinės krizės. Kodėl? Todėl, kad nepaabota infliacija, kaip vėžys, ėda žmonių pajamas. Kainos kyla, o laisvanoriškos aukos mažėja. M. Š.

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI

★

— Lithuanian National Democratic klubo pusmetinis susirinkimas įvyks trečiadienį, birželio 9 dieną Hollywood Inn svetainėj, 2417 W. 43rd St. 8 val. vak. Po susirinkimo bus visi tėvai pagerbti skania užkanda.
Kviečia valdyba.
B. Žemgulis, nut. rašt.

AŠTUONIOS UŽ AŠTUONIS

Naujienos yra išleidusios arba laiko savo knygyne brošiūras ir knygas įvairiais klausimais, reikalais ar naudingam pasiskaitymui. Čia yra išvardinti leidiniai, kainuoją po 1 dolerį:

Čikagietė, ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ. Knyga yra ypatingai naudinga tiems, kurie baigia pamiršti komunistines klastas ir melus. 95 psl.

L. Dambriūnas, LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. Būtina kiekvienai jaunai šeimai, neatskiriama kraičio dalis jaunavedžiams. Tik 35 psl., bet juose daug pasakyta.

Dr. A. J. Gussen, ATOSTOGOS VAKARINESE VALSTIJOSE. Įdomūs turisto aprašymai su iliustracijomis, 76 psl.

Edmundas Jasiūnas, CIVILINĖ AVIACIJA JAV. Naudingos ir įdomios žinios apie tą šių dienų būtinybę. 32 psl.

Ksaveras Kaunas, ELEGIŠKI STEPONO KOLUPAILOS NIEKINTOJAI. Polemika, 52 psl.

Dr. agr. A. Šeštokas, SODŲ PIEVELĖS. Pritaikyta miestų gyventojams. 40 psl.

J. Vaičiūnienė, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYTOJO DARBO APLINKYBĖS. Naudingi pasiskaitymai visiems. 69 psl.

Vincas Žemaitis, SŪDUVOS PRAEITIS. Trumpa archeologinė ir politiniai istorinė Suvalkijos apybraiža. 140 psl.

Šios knygos yra gera šeimos knygynėlio pradžia. Jas ir kitus leidinius galima gauti Naujienose, atsilankius asmeniškai arba prisiuntus pinigini orderį.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

PLEASE BE CAREFUL!
Only you can prevent forest fires!

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Associacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone COmmodore 4-2228
South Holland, Illinois

Northside

Kardinolas nugriovė lietuvių bažnyčią

Kaip jau Naujienose buvo rašyta, kad arkidiocezija uždaro vienintelę miesto šiaurinėje dalyje esančią lietuvių Šv. Mykolo bažnyčią, nieko daugiau nebegirdėdamas šiomis dienomis nuėjau pažiūrėti ir nustebau pamatęs, kad tos lietuvių bažnyčios tik tuščia vieta belikusi. Pati Šv. Mykolo bažnyčia ir klebonija visiškai nugriautos. Tik iš pribarstytų plytgalių ir cemento šmotų bei kitokių liekanų dar galima atpažinti, kad toje vietoje lietuvių bažnyčia stovėjo.

Northsidės lietuviai tą bažnyčią buvo pastatę 1905 ir 1906 m.

Kai į Chicagą pradėjo atvažiuoti pirmieji ateiviai iš Lietuvos, jie čia neturėjo jokių savo institucijų, nei bažnyčių. Dėlto pradžioje jie ėjo į lenkų bažnyčias, kadangi lenkai čia jau seniau buvo apsigyvenę ir savo bažnyčias turėjo.

Kada lietuviai jau kiek pinigiškai prasigyveno, jie drauge su lenkais susidėję pasistatė bendrą bažnyčią — rodos Šv. Stanislovo. Ta bažnyčia, netoli Division St. į rytus nuo Ashland Ave. ir dabar tebėra, bet ją valdo vien lenkai.

Lietuviai norėjo turėti nuosavą bažnyčią, kur galėtų savo tikybines apeigas turėti savo gimta lietuvių kalba, dėlto nuo lenkų atsiskyrė ir maždaug prieš 65 metus buvo įsigiję nuosavą Šv. Mykolo vardo bažnyčią su klebonija ir savo vaikams lietuviška mokyklėle.

Šiandien Chicagos šiaurinės dalies lietuviai nebeturi savo bažnyčios. Jų aukomis ir kaštais įsigyta šventvietė, kaip paprastai pas katalikus yra, atiteko arkivyskupui, o tas daro ką nori. Jis padarė, kad iš lietuvių bažnyčios beliko tuščias didelis lotas kokiam nors bizniui ar gazolino stočiai pastatyti.

Lietuviai Northsidėje nebeturi savos bažnyčios.

K. Čepukas

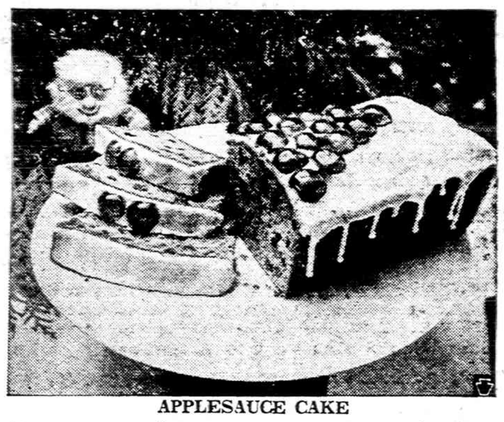

APPLESAUCE CAKE

¼ cup (½ stick) Fleischmann's Margarine, softened
1 cup firmly packed light brown sugar
1 teaspoon ground cinnamon
½ teaspoon ground cloves
¼ teaspoon ground nutmeg
2 cups unsifted flour
1 cup applesauce
1 teaspoon baking soda
1 cup seedless raisins

Cream Fleischmann's Margarine. Add brown sugar, cinnamon, cloves and nutmeg. Beat until well blended. Stir in flour, applesauce, and baking soda; beat well. Add raisins and pour into lightly greased 8½ x 4½ x 2½-inch loaf pan. Bake in moderate oven (350°F.) about 1 hour and 10 minutes, or until done. Let stand in pan 10 minutes before removing; place on wire rack to cool. Frost with confectioners' sugar frosting and decorate as desired.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Graham pamaldos

Ketvirtadienį McCormick Place salėje, kur telpa 38,000 žmonių, savo pamokslus pradėjo evangelistas Billy Graham. Jo buvimas Čikagoje kainuos apie 500,000 dol. Jis nusamdė YMCA, 826 S. Wabash Ave. 500 kambarių savo klausytojams apgyvendinti.

Fundamentalistų sekta, darydama Graham grupei konkurenciją, irgi pradėjo toje pačioje vietoje, tik kitoje salėje savo rekolekcijas. Fundamentalistai tvirtina, kad Graham pamaldos yra panašios į teatro spektaklius ir nieko bendro neturi su tikra religija.

Tarp įvairių dainininkų Graham grupėje yra ir Narmo Zimmer, ilgą laiką dainavusi Lawrence Welk televizijos programose. Ji buvo vadinama "Šampano Lady".

Dėl ilgų plaukų žuvo nuo tėvo rankos

Daniel La Bella, Čikagos miesto ugniagesys, gyvenąs 6049 W. 49th St., yra labai susikrimtęs tėvas. Jis jau seniai ginčijosi su savo 17 metų sūnum dėl šio ilgų plaukų. Trečiadienio vakare ginčas šeimos virtuvėje tiek įkaito, kad tėvas nesusivaldęs, kirto sūnui į veidą. Sūnus nukrito ant žemės, ėmė vemti ir tampytis. Nuvežtas į Šv. Kryžiaus ligoninę, jaunasis La Bella mirė. Kūno skrodimas nustatys mirties priežastį, tačiau ilgai dar šeima neužmirš šito nelaimingo, tragiško įvykio.

Prokuroro įstaiga nutarė tėvui bylos nekelti.

46 tonos lašinių

La Grange YMCA pastatė jau seniai vedamos moterų suliesėjimo programoms pastatą. Čia moterys ne tik gimnastikuojasi, jos yra mokomos planuoti savo šeimos valgius, išmokomos susidėti plaukus, pasidažyti ir pan.

Organizacijos vadovybė skelbia, kad jau 48,000 moterų lankė šiuos suliesėjimo kursus ir visos numetė 46 tonas svorio.. Rekordą pastatė viena mergina, praradusi viena pati 165 svarus.

Dujos Lemonte

Penktadienį anksti rytą Lemonto gyventojai pabudo kosėdami ir čiaudėdami. Paaiškėjo, kad iš vietinio chemikalų fabriko tankų pasklido nuodingos chlorino dujos. Jų debesys apklojo mylios ilgumo ir trijų ketvirčių mylios platumo miesto dalį. Dujos buvo tiek tirštos, kad matomumas siekė vos kelias pėdas.

Po 3 valandų vėjas išnešė dujas iš miesto ir gyventojai lengviau atsikvėpė. Chlorinas nemaloniai kvepia ir graužia akis ir gerklę.

Gal ir taip?

Illinois gubernatorius Ogilvie remia prezidento pasiūlytą lėšų pasidalinimo planą, pagal kurį vyriausybė perduotų kai kurias pareigas ir uždavinius miestų ir valstijų savivaldybėms atiduodama joms ir nemažą dalį savo lėšų.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

SUSIŽIEDAVO PANELĖ MAUREEN STANKUS

Neseniai Bridget ir Joseph Stankus paskelbė, kad jų duktė, Maureen, susižiedavo su Roger Lachapelle, kuris gyvena Auburn, Maine. Panelė Stankus baigė Marijos Aukštesniąją mokyklą ir Illinois universitetą. Dabartiniu laiku ji yra mokytoja Reavis aukštesnėje mokykloje, Burbank, Ill. P. Lachapelle baigė Aroostook valstybinę kolegiją, Maine universitetą ir moko Lewiston, Maine mokyklose. Vestuvės įvyks birželio 19 dieną.

Kalbėdamas Muddy, Ill. gubernatorius pareiškė, kad jis pirmas ir pasiūlęs prezidentui lėšų pasidalinimo planą., kai Nixonas dar nebuvęs nė kandidatu į prezidentus.

Ogilvie pareiškė, kad plano priešininkų tvirtinimas, jog vietinėmis savivaldybėmis negalima pasitikėti, nes jos pinigus išeikvos, yra įžeidžiantis. Kongrese yra lygiai tiek pat apgavikų (crooks), kiek jų yra savivaldybėse, pasakė gubernatorius Ogilvie.

Padidino bausmes už ginkluotą smurtą

Springfieldo legislatūra jau priėmė įstatymą prieš nusikalimus. Tas įstatymas padidina bausmes už ginkluotus plėšimus ir mažiausia bausmė bus 5 metai kalėjimo. Anksčiau minimumas būdavo 2 metai. Anksčiau legislatūra buvo priėmusi įstatymą, kuris neleidžia ginkluotų plėšikų bausti lygtinai. Panašiai bausmės padidinamos už visokį ginklu pa remtą smurtą.

Pernai vien Cook apskrityje buvo 14.000 bylų už ginkluotus apiplėšimus.

TRUMPAI

— Pvt. Mykolas Sakalas baigė 2 mėnesių jauno kareivio apmokymą Armijos apmokymo centre, Fort Lewis, Wash. Tėvai gyvena Marquette Parko apylinkėje.

— Balzeko Lietuvių Kultūros muziejus atidarė Lietuvių muzikos parodą Chicagos viešosios bibliotekos, esančios miesto centre prie Randolph ir Michigan Ave., specialiai tokiems tikslams įrengtose patalpose. Be garsinių priemonių ten bus išstatyta muzikos instrumentai, rankraščiai, retenybės. Stanley Balzekas Jr. yra miesto bibliotekų tarybos direktorius. Paroda bus iki birželio pabaigos.

— Marija Eivaitė, Illinois universiteto Circle campus studentė, lankys du semestrus Pedagogijos akademijoje, Badene, Austrijoje. Taip pat atliks praktiką Vienos švietimo institucijose.

— Charlene Mockus, Southern Ill., universiteto studentė, yra to universiteto Dekano garbės studentų sąrašuose. Jie buvo pagerbti specialiose apeigose.

— John Klupshas yra St. Richard mokyklos beisbolo komandos kapitonas. Komanda laimėjo Archer parko apylinkės pirmenybes.

— Charles Bronson - Bušinskis, gimęs Pennsylvanijos valstijoje, yra kylanti kino ir televizijos filmų žvaigždė Prancūzijoje. Ypatingai jį mėgsta pastatymų direktoriai už gerą orientaciją įvairiose filmų situacijose.

— S. Braznauskas, Hartford, Conn., yra SLA 124 kuopos pirmininkas. Naujuoju kuopos sekretorium išrinktas inž. L. Kapeckas, kuris yra veiklus ir visų mėgiamas.

— Bronius Strikaitis, Rochester, N. Y., nors jau senai yra išėjęs pensijon, bet atidžiai seka lietuvišką gyvenimą skaitydamas laikraščius. Naujienų garbinga ir nuoširdi laikysena jam geriausiai patinka.

— *Dr. K. Bobelis,* Amerikos Lietuvių Tarybos ir Pabaltiečių Jungtinio Komiteto pirmininkas, Amerikos Lietuvių ir pabaltiečių vardu pasveikino Latvių Seimą, įvykusį Grand Rapids, Mich.

— A. Čepulis, gyv. 3548 So. Emerald Ave., (tel. LA 3-1387), praneša, kad galima atnaujinti visas Bundesverwaltungamto Koelne atmestas bylas, liečiančias nacių padarytus nuostolius. Prašymus reikia paduoti tai įstaigai Koelne, o nuorašus pasiųsti tam teismui, kuris galutinai atmetė pretenzijas į kompensacijas. (Pr.)

Trys jaunos pelėdos liūdnai žiūri į fotografą, nes jų lizdas buvo išardytas medkirčių, o jos skristi dar nemoka, nes yra tik devynių savaičių amžiaus. Ši pelėdų rūšis žinoma tuo, kad negeria vandens ar kitų skysčių. Maitinasi mėsa, jei gauna — vištiena.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

RECEPTIONIST SECRETARY
$160 PER WEEK
For new management consulting firm, very responsible job. Client contact, small friedly office, health insurance, benefits.
Call Mr. SMALLANCE
726-0836
After 7 P. M. call
525-5953

BRIGHTON
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HOME LOANS — INSURED SAVINGS
Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-8248

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI
YRA GERIAUSIA DOVANA
Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.
Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.
GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

REAL ESTATE.
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road — Chicago, Ill. — VIrginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

SKUBIAI parduodamas mūrinis namas: maisto krautuvė ir du butai Brighton Parke.
2 BUTAI ir šalia tuščias sklypas Brighton Parke.
BIZNIO PATALPA ir 3 butai. Gražiai atrodantis mūrinis namas Marquette Parke.
ŠIMAITIS REALTY
2737 WEST 43 STREET
CL 4-2390

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. — TEL. VI 7-9327

DAŽAU NAMUS
IŠ VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
I. RUDIS — Tel. CL 4-1050

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

BUTŲ NUOMAVIMAS SAVININKAMS NEMOKAMAI
Namų pardavimas, pirkimas, Įvairūs draudimai.
BUD'S REAL ESTATE
BALYS BUDRAITIS
4307 So. Kedzie, Chicago
TEL. — 254-5551
1339 State St., Lemont, Ill.
TEL. — 257-5542

NIEKUR GERIAU
1½ AUKŠTO 20 metų mūras. Gražūs 2 butai, uždari pušų porčiai, naujas stogas, gazu šildymas, 2 auto garažas, platus sklypas, arti mūsų. Našlė neužprašo — $33,500.
SKONINGAI MODERNUS 7 kambarių mūras ir 2 auto garažas. Tviska švara, tvarka ir graži gatvė arti ofiso. $23.900.
PRIE BAŽNYČIOS ir vienuolyno dviem butam 30 pėdų sklypas už $10.900.
PAJAMŲ mūro bungalow: vienas didelis švarus butas apačioje ir kitas 3 kambarių atskiras viršuje, moka 70 dol. nuomos. Artima smagi vieta. $19,000.
5 BUTŲ gelsvas mūras — 2 x 5, 2 x 3 ir 1 x 4 kambarius, 3 auto mūro garažas, du blokai nuo parko. $47.000.
PRIE PAT MARQUETTE PARKO apynaujė mūro rezidencija. Savininkas iškeliamas išvažiuoja. Greitas pasiūlymas. $29,000.
8 BUTU 15 metų šviesus 2 aukštų mūras prie Evergreen. Rūsys. beisboard šildymas elektriniai pečiai. 50' sklypas. $14.000 pajamų, apie $25.000 įmokėti. tik $75.500.
Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

10 BUTU. mūras, alum. langai. šil. gazu. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik $79.500.
6½ KAMB., 18 metų mūr., šil. gazu, įrengtas rūsys. 2½ vonios. 2 autom. garažas. Apylinkė 68-tos ir Pulaski. $26.900.
1½ AUKŠTO 12 metų mūrinis. Šilima gazu, centrinis vėsinimas, gražiai įrengtas rūsys. 2 auto garažas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47tos ir Pulaski. $37.500.
2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šilima gazu, aluminiaus langai, 2 automobilių garažas, Marquette Parke. Tik $28.900.
3 MIEGAMU apvnaujis mūras. Šilima gazu, aluminiaus langai, centrinis vėsinimas, 2 automobilių garažas, 71-mos ir Troy apylinkėje. $29,000.
NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

5 KAMBARIŲ beveik naujas bungalow geroje pietvakarių apylinkėje. Įrengtas beismantas.
Tel. CL 4-2390

ADDISON — By owner. Brk. and alum. Bi-level, liv., din. "L", lge. fin. rec. w-blt.-in stv. and oven, 20' fin. rec. rm., util rm., 2 ba., 3 lge. bdrms., storage shed, lge. fenced-in yard water softer. 2 blks. to schls. and shop. $33.500.
Call 833-6128

NR. 95TH WESTERN
4 bedrooms, 2 baths, Low taxes, Christ the King Parish F. H. A. A real bargain to best offer!
OWNER 238-4049

BY OWNER
Insulated siding. 2-4's, enclosed porches, good condition, attractive. Vicinity 50th Loomis. $15,800. F. H. A.
581-1353

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba Ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS